SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

w STANISŁAWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1914/15 i 1915/16.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

STANISŁAWÓW.

Z DRUKARNI I LITOGRAFII STANISLAWA CHOWAŃCA W STANISŁAWOWIE.

1916.

SPRAWOZDANIE

DYREKCYI

C. K. WYŻSZEJ SZKOŁY REALNEJ

w STANISŁAWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1914/15 i 1915/16.

NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

STANISŁAWÓW.
Z DRUKARNI I LITOGRAFII STANISŁAWA CHOWAŃCA W STANISŁAWOWIE.
1916.

TREŚĆ:

Kronika zakładu podczas wielkiej wojny w roku 1914-1916.

Rok szkolny 1914. zakończono dnia 28. czerwca i w tym dniu popołudniu rozeszła się wiadomość o zbrodni, popełnionej w Sarajewie. Tragiczny zgon Najdostojniejszego Następcy Tronu Arc. Franciszka Ferdynanda i Jego Najdostojniejszej Małżonki Zofii z Hohenberg, który okrył ciężką żałobą serca wszystkich obywateli Monarchii, wywołał zawieruchę wojenną, która się rozpoczęła w sierpniu tego roku; kraj nasz stał się odtąd terenem zaciętych walk, których skutki zaciężyły boleśnie na całem jego życiu, przerywając normalny tok jego rozwoju.

Wypadki z roku 1914. zastały nas zupełnie nieprzygotowanych. Jakkolwiek z małymi wyjątkami wszyscy nauczyciele byli do dyspozycyi, nie rozpoczęliśmy nauki z początkiem września, ponieważ już w sierpniu zajęły władze wojskowe budynek naszego Zakładu na szpital, który opróżniono na kilka dni przed inwazyą. Ten wypadek i wcześniejsze, niż zwykle wypłacenie poborów Członkom Grona nauczycielskiego za miesiąc wrzesień, kazały nam się domyślać czegoś niezwykłego, co za kilka dni miało nastąpić. Istotnie wkrótce wycofało się ze Stanisławowa wojsko, poczem nastąpiła ogólna konsternacya w mieście, pozostawionem tylko pod opieką policyi miejscowej i na prędce zorganizowanej obywatelskiej straży bezpieczeństwa. Po mieście krążyły rozmaite niepokojące pogłoski, które stwarzały nastrój ponury, pełen przygnębienia i obawy. Dzień cały minął w ciszy, jak przed burzą, w nerwowem oczekiwaniu wkroczenia armii nieprzyjacielskiej. Nareszcie dnia 3. września przed południem pojawiły się na ulicach miasta pierwsze patrole kozackie, o czem wiadomości podawano sobie z ust do ust i uspokajano się wzajemnie, a gdy wkrótce potem wkroczyły do miasta większe oddziały rosyjskiej kawaleryi, już na ulicach, któremi przejeżdżały, pojawiły się tłumy publiczności, żądnej zobaczenia nieprzyjaciela z blizka i przekonania się, jak się też ten nieprzyjaciel zachowa wobec miejscowej ludności. Na szczęście obeszło się wówczas bez zapowiadanych z góry rabunków i okru-

cieństw, kilka tylko śmielszych osób, które podeszły zbyt blizko przejeżdżających kozaków, opłaciło swą zbytnią ciekawość i konfidencyę zegarkami lub papierośnicami. Widok był niezwykły! Zdawało się, że się przeżywa chwile z przed kilkuset lat, znane tylko z historyi, że tak jak ci kozacy, wyglądać musiały wówczas armie wschodnich narodów, atamani zaś, jadący na czele oddziałów, przypominali żywo znane tylko z portretów i obrazów twarze dawnych hetmanów i wodzów. Lecz równocześnie nasuwało się porównanie z dzisiejszą armią austryacką, z jej jednolitym i nowocześnie skrojonym mundurem i zdawało się, że ci kozacy to jacyś chłopi, siedzący na małych, niepokaźnych konikach, uzbrojeni w karabiny, kindżały i nahajki. Czapki baranie, często bardzo wysokie i nastroszone i twarze ogorzałe, oczy niekiedy skośno osadzone, a często płaskie nosy budziły lęk i grozę, a widok cały mimowoli nasuwał na myśl pytanie, co ci ludzie zrobią z naszą kulturą i co my zrobimy, gdy oni, jako panowie sytuacyi, o kilkaset lat wstecz cofnąć nam się każą. Niezwykła gra wrażeń, w ciągu której przeżywało się dwa stany psychiczne, jeden, to stan złudzeń takich, jakich się doznaje w czasie widowiska teatralnego, drugi zaś. to moment uświadomienia, że to nie widowisko sceniczne, lecz smutna i twarda rzeczywistość, że to początek strasznych konfliktów, jakie człowiek, wychowany wśród naszych stosunków, ze sobą samym i z nowem otoczeniem staczać będzie musiał, zanim jako tako przystosuje się do nowych warunków istnienia.

Pierwsze jednak wojskowe władze rosyjskie, które objęły rządy w mieście, uspokoiły nieco te obawy, wydawszy zarządzenie, aby wszyscy mieszkańcy powrócili do swych codziennych zajęć. Każdy z nas oczekiwał więc hasła, aby Władza nasza, w tym wypadku Dyrektor, wezwała nas do normalnej pracy, byśmy nadal uczyć mogli w polskiej szkole i w dotychczasowym duchu, by młodzież nasza nie była narażona na bezczynne wałęsanie się po ulicach i przesiąkanie obcymi, niezdrowymi wpływami, lecz by w szkole, pod naszem okiem, zapomniała o zaszłej zmianie i miała wciąż wrażenie, że szkołą tą i nią kieruje dotychczasowa ręka.

Zebrało się więc z końcem września Grono na konferencyę, na której uchwalono rozpocząć regularną naukę szkolną, według dotychczas obowiązujących planów i instrukcyi. Z nauczycieli nie wielu brakło, Grono było prawie w komplecie, wystar-

czając dla zmniejszonej liczby uczniów, wielu z nich bowiem z rodzicami opuściło przed inwazyą miasto, lub wstąpiło do Legionów polskich. Z nauczycieli brakło: Dra Joachima Frenkla i Nuchima Erdsteina, którzy bawiąc w czasie letnich feryi w zachodnich prowincyach Monarchii, na czas do Stanisławowa powrócić nie mogli, tudzież tych, których z ogłoszeniem mobilizacyi jako oficerów rezerwowych powołano do służby wojskowej, lub którzy dobrowolnie zaciągnęli się w szeregi Legionów. Do pierwszych należeli: Prof. Edmund Pudełko, powołany do pełnienia funkcyi komendanta stacyi kolejowej w Delatynie, prof. Tyszkowski Wilhelm, powołany do takiej samej służby w Nadwórnie, następnie zaś na front; prof. Stanula Wojciech, powołany do służby frontowej i Urban Piotr, o którym dotąd Dyrekcya nie otrzymała żadnej wiarygodnej wiadomości; prof. Wieleżyński Aleksander i Lux Aleksander, którzy wstąpili w szeregi Legionów polskich. Do pracy w szkole zgłosili się: Prof. Byliński Ludwik, Dołżycki Leon, Hrycak Teodor, Lam Longin, Ks. Nogaj Andrzej, Ks. Żupański Piotr, prof. Paszkiewicz Aleksander, Procyk Andrzej, Raciborski Tadeusz, Rogus Stanisław, Ruxer Stanisław, Dr. Westwalewicz Maryan, Wolański Edmund, Zosel Witold i Świątkiewicz Włodzimierz.

Uczniów zapisało się: do klasy I. 53, do II. 23, do III. 20, do IV. 13, do V. 14, do VI. 4, do VII. 5. Nauka odbywała się codziennie w 5, wzgl. 6 godzinach przed południem. Rok szkolny rozpoczęto dnia 1. października.

Nie długo jednak trwała ta nauka, wkrótce bowiem cywilne władze na rozkaz lwowskiego generał-gubernatora hr. Bobrińskiego poleciły zamknięcie wszystkich szkół w zabranej części Galicyi i oczekiwania dalszych rozporządzeń w tym względzie. Stało się to dnia 9. października o godzinie 9. rano. Polecono nam natychmiast uwolnić młodzież, co radzi nie radzi musieliśmy uczynić. Następnie te same władze opieczętowały budynek szkolny i zatarasowały wejście na schody, skutkiem czego wszelki dostęp do sal szkolnych był uniemożliwiony. Jaki cel miało to opieczętowanie, nie wiadomo, a w każdym razie nie było ono podyktowane troskliwością o całość szkoły i nienaruszalność zbiorów naukowych, skoro w jakiś czas później zdjęto nałożone pieczęcie i umieszczono w budynku szkolnym szpital, którego personal włamywał się gwałtem do wszystkich zbiorów naukowych i gabinetów, zabierał co się nadawało do praktycznego użytku,

a zwłaszcza wszelkie narzędzia, złożone w gabinecie fizykalnym, książki i sprzęty szkolne, które bądź przenoszono do okopów, bądź też niszczono na opał. Uległy też wówczas uszkodzeniu niektóre przyrządy w gabinecie fizykalnym, a gdy Dyrektor Zakładu prosił obsługę szpitalną, aby nie niszczyła przedmiotów, znajdujących się w gabinecie, spotkał się z tak niegrzeczną odpowiedzią, że musiał ustąpić i przy najbliższej sposobności chwycić się innego, skuteczniejszego środka, a mianowicie uprosił lekarzy ordynujących, by zakazali żołnierzom wchodzenia do zbiorów naukowych, co też odniosło pożądany skutek.

Wolni od zajęć Nauczyciele szukać musieli źródeł dochodu aby wyżywić siebie i swoje, częstokroć liczne rodziny, w czasie inwazyi bowiem nie wypłacano im poborów, jakkolwiek władze rosyjskie łudziły ich nadzieją, że w drodze dyplomatycznej uregulują tę ważną dla ich egzystencyi sprawę. Poleciły więc w tym celu przedłożyć sobie urzędowe wykazy wszystkich obecnych w Stanisławowie urzędników państwowych i nauczycieli i ich poborów, wyrażały zdziwienie, że zwłaszcza nauczycieli jest w jednem mieście tak dużo, ilu niema w Rosyi w całej gubernii i na tem się skończyło. O źródła uczciwego, nie wykraczającego przeciw przysiędze służbowej zarobku, było zbyt trudno, gdyż bardzo dużo rodzin opuściło Stanisławów i życie normalne w mieście zamarło, trzeba się więc było uciekać do pożyczek na zaległe pobory, których na ogół udzielano dość chętnie, była to bowiem pewna i bezpieczna, a przytem i wcale korzystna lokata kapitałów, narażonych na niebezpieczeństwo rabunku.

Uczniowie pracowali w rozmaitych gałęziach i na rozmaitych polach, przychodząc swoim rodzinom z materyalną pomocą, lub zastępując w domu służbę, której w mieście brakło i na którą niewielu pozwolić sobie mogło. Uczniów, wałęsających się bezczynnie po mieście, spotykało się dość rzadko.

Często natomiast spotykało się na ulicach uczniów, sprzedających papierosy, zapałki, tytoń, herbatę i dzienniki, niektórzy pracowali w sklepach, inni praktykowali u ogrodnika, introligatora, stolarza lub ślusarza, zajmowali się fotografią, która podówczas bardzo popłacała, inni wreszcie uczyli się prywatnie. Na ogół zatem zachowanie się młodzieży szkolnej w czasie inwazyi było poprawne, a różnorodność zajęć, jakim się oddawała, napawała otuchą, że młodzież ta da sobie w życiu radę i że w odpo-

wiednich warunkach łatwo byłoby ją skierować na zaniedbane u nas, a tak pożyteczne pola pracy. Tak mijał pierwszy okres inwazyi.

Wreszcie dnia 19. lutego wieczorem odezwały się w pobliżu odgłosy karabinów maszynowych, zasłaniających odwrót rosyjski przed naporem naszych zwycięzkich wojsk, w nocy zagrzmiały huki wysadzanych w powietrze mostów, 20. zaś rano wśród dźwięku trąb, grających tryumfalnego marsza, wjechała do miasta kawalerya w znanych nam dobrze, a od września nie widzianych siwych mundurach, a za nią nadciągnęła artylerya i piechota. Radość zapanowała w mieście, przygnębienie ustąpiło miejsca jakiejś pewności siebie, spokojowi i dumie. Niebawem jednak ozwał się przeraźliwy huk armat, ustawionych w mieście, a publiczność, zwabiona nim i pewna, że to tylko ostrzeliwanie cofającego się nieprzyjaciela, który na odpowiedź nie będzie miał czasu, zebrała się tłumnie w pobliżu stojących armat, przyglądając się bitwie, jak niezwykłej scenie, która żadnem niebezpieczeństwem nie grozi. Wieczorem jednak tego dnia rozrywka ta stała się groźną, nad miastem bowiem poczęły pękać nieprzyjacielskie szrapnele, płosząc ciekawych, którzy poczęli się kryć po najbliższych domach. Noc minęła spokojnie, rano zaś zbudziła nas niezwykła kanonada armatnia i grzechot karabinów maszynowych; pociski armatnie gwizdały przeraźliwie nad dachami domów i pękały z hukiem szalonym, a o ściany uderzały raz po raz kulki karabinowe, lub przelatywały mimo z charakterystycznym sykiem. Pobyt w mieszkaniu stał się niebezpieczny. Lada chwila pocisk armatni mógł przebić ścianę i o śmierć przyprawić mieszkańców, co się też w kilku domach stało. Chowano się po piwnicach, odważniejsi zaś obserwowali bitwę i widzieli, że nieprzyjaciel zewsząd otoczył miasto, aby załogę jego pojmać do niewoli, ukrył się nawet w mieście, aby skuteczniej zwalczać przeciwnika, lecz załoga mimo niebezpieczeństwa broniła się tak dzielnie, że pod wieczór pierścień, okalający miasto był przerwany, nieprzyjaciel zaś cofnął się na dalsze stanowiska.

Pole walki oddalało się coraz bardziej w kierunku Halicza. Gdy jednak Rosyanie otrzymali znaczne posiłki, szczupłe siły odsieczy musiały się cofnąć w Karpaty i oddać ponownie nasze miasto nieprzyjacielowi. Dnia 4. marca rano wkroczyły do miasta patrole kozackie, następnie zaś większe oddziały Tatarów i Czerkie-

sów, które poczęły bezkarnie plondrować mszcząc się w ten sposób za owacye, urządzone na przyjęcie naszych obrońców. Plondrowanie to trwało kilka dni i budziło stokroć większą grozę, niż pociski armatnie, lecące na miasto. Przez tydzień cały trzeba się było kryć w domu, ponieważ kozacy każdego spotkanego na ulicy mężczyznę, zabierali do kopania szańców. Względny spokój nastał dopiero wówczas, gdy powróciły do Stanisławowa cywilne władze i policya rosyjska.

W czasie oswobodzenia miasta opuścił Stanisławów prof. Westwalewicz i zastęp. naucz. Dołżycki, który wstąpił do Legionów, dnia zaś 19. marca wywiozły władze rosyjskie prof. Hrycaka ze względów politycznych w głąb Rosyi, gdzie dotychczas przebywa.

Po przełamaniu frontu rosyjskiego pod Gorlicami poczęto w pierwszej połowie maja ewakuować miasto, wywożąc zeń najpierw szpitale, później poczęły przesuwać się treny, a wreszcie dnia 8. czerwca wkroczyły do miasta niemieckie patrole, uwalniając je na stałe od najeźdzcy. Wówczas dopiero poczęły wracać normalne stosunki, które ustalały się z dniem każdym, im bardziej oddalał się nieprzyjaciel. Powróciły nasze władze, podjęła na nowo normalny ruch poczta i kolej, pozwalając mieszkańcom na swobodną komunikacyę, która w czasie inwazyi była dla nich bardzo utrudniona.

Budynek jednak naszego Zakładu nie był jeszcze wolny, gdyż urzędowały w nim w czerwcu i w lipcu komisye przeglądowe i dopiero, gdy one ukończyły swoje czynności, można było pomyśleć o naprawie szkód, poczynionych w czasie inwazyi i przygotowaniu budynku do nowego roku szkolnego. Naprawy te ukończono 10. września, a poprzednio zarządzono wpisy i egzamina wstępne do klasy pierwszej. Regularna nauka rozpoczęła się dnia 11. września, jakkolwiek z początku szwankowała wskutek braku profesorów, uznanych przy przeglądach w czerwcu i lipcu za zdatnych do służby wojskowej. Należeli do nich: Prof. Raciborski Tadeusz, Dr. Szymański Zygmunt i Zosel Witold, natomiast powrócił do szkoły prof. Stanula Wojciech, zwolniony z wojska z powodu słabości.

Z uznanych za zdatnych przy ostatnich przeglądach powołano do ćwiczeń tylko prof. Raciborskiego i Zosla, resztę pozostawiając czasowo na stanowisku.

W skład Grona zatem wchodzili z początkiem roku szkolnego 1915/16. prof. Byliński Ludwik, Erdstein Nuchim, dr. Frenkel Joachim, Hermann Szymon, przydzielony z tut. II. gimnazyum, Lam Longin, ks. dr. Latyszewski Jan, ks. Nogaj Andrzej, Rogus Stanisław, Stanula Wojciech, Dr. Szymański Zygmunt, Świątkiewicz Włodzimierz, Dr. Westwalewicz Maryan, który powrócił z Kołomyi i Wołański Edmund. Dopiero w ciągu października i listopada powrócili ze względów służbowych zwolnieni czasowo od służby wojskowej prof. Lux Aleksander, Raciborski i Zosel, później zaś Tyszkowski Wilhelm i Dołżycki Leon, zwolnieni z powodu wątłego zdrowia. Odtąd naukę można było prowadzić normalnym torem, w marcu jednak powołano ponownie do służby wojskowej prof. Raciborskiego, jako asenterowanego dobrowolnie do końca toczącej się wojny.

Obecnie zatem pełnią służbę wojskową następujący członkowie naszego Grona: **Pudełko Edmund**, jako porucznik i komendant stacyi kolejowej w Delatynie, **Raciborski Tadeusz**, jako plutonowy z ukończoną szkołą oficerską na froncie, **Urban Piotr**, jako porucznik, którego miejsce pobytu nie jest Dyrekcyi znane, **Waldek Franciszek**, jako porucznik strzelców krajowych obecnie na froncie włoskim i **Wieleżyński Aleksander**, jako porucznik I. pułku artyleryi Legionów polskich, brak zaś prof. Hrycaka Teodora, Paszkiewicza Aleksandra, Procyka Andrzeja i Ruxera Stanisława. Wobec dość znacznego napływu młodzieży do naszego Zakładu w bieżącym roku szkolnym, braki te dawały się silnie odczuwać, zwłaszcza, że zaprowadzone przez c. k. Ministerstwo Oświaty klasy kombinowane wymagały ze strony Grona zdwojonych wysiłków.

W ciągu roku szkolnego zajmowało się Grono rozsprzedażą odznak, medalionów, kartek i kalendarzy Towarzystwa flotowego, przysłanych na ręce Dyrekcyi Zakładu przez Urząd opieki wojennej we Wiedniu. Ze sprzedaży tych przedmiotów uzyskano sumę 189 K. 40 h. Nadto urządzano co tygodnia wśród młodzieży składkę na Tow. Czerwonego Krzyża i zebrano ogółem około 150 K. Zachęcano też uczniów do branią udziału w pożyczkach wojennych, w których uczestniczyli także niektórzy członkowie Grona. W kwietniu 1916 r. złożyli uczniowie na 3 imienne gwóździe srebrne, wbite do tutejszej Kolumny Legionów 150 K., Grono zaś nauczycieli na 1 gwóźdź 50 K. Z rozsprzedaży kartek i kalendarzy Samarytanina polskiego uzyskano

kwotę 33 K. W dniach 1. i 16. maja 1916 r. urządzono pod kierunkiem prof. L. Lama publiczną składkę na rzecz krajowego Związku Czerwonego Krzyża. Uczniowie pod opieką Nauczycieli obchodzili poszczególne domy w wyznaczonej im dzielnicy miasta, zbierając datki na listy składkowe, sprzedając odznaki Czerwonego Krzyża i jednając członków dla tego Towarzystwa. Sprzedano odznak za 180 K. 80 k, zebrano na listy 482 K. 54 h. tudzież zjednano 162 członków z roczną wkładką po 4 K. i 10 z roczną wkładką po 10 K. Razem zebrali nasi uczniowie na ten cel 1411 K. 34 h., które oddano JWP. Rotmistrzowi Steinbeckowi, jako skarbnikowi miejscowego komitetu kraj. Stow. Czerwonego Krzyża.

Rok szkolny 1915/16 miał się zakończyć ze względu na kombinowane klasy i zdwojony materyał naukowy, dnia 31. lipca, na mocy jednak telegraficznego zarządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej zakończono go przedwcześnie dnia 16. czerwca, aby wobec panującego chwilowo popłochu w naszem mieście uniezależnić Nauczycieli i uczniów od obowiązków szkolnych.

Udział uczniów naszego Zakładu we wojnie światowej.

Wiadomości o uczniach naszego Zakładu, biorących udział we wojnie światowej, są nader skąpe i niepewne, ponieważ mimo odezwy c. k. Rady szkolnej krajowej i prośby o listowne zgłaszanie do odnośnych Dyrekcyi dat, dotyczących przebiegu tej służby, odznaczeń i odniesionych ran, nie nadeszły od uczestników wojny żadne wiadomości, wobec czego należało się oprzeć na wiadomościach przygodnych, zebranych wśród uczniów w Szkole.

Z uczniów roku szkolnego 1913/14 pełnią służbę wojskową:

Klasa I. b.: Krajewski Zygmunt, Leg. pol.

Klasa II. a.: Dylski Franciszek, służy w Legionach polskich.

Klasa II. b.: Chmiel Jan, służy od czerwca 1915. w Legionach polskich, II. p. 13. komp. ranny, w styczniu 1916 był w szpitalu rez. w Szombathely.

Klasa III. a.: Martyniewicz Eustachy; Wolański Włodzimierz, służy od 28. czerwca 1915 w Legionach ukraińskich, zajęty w stolarni.

Klasa IV. a.: Dimmel Władysław, służy w Legionach polskich, w I. pułku ułanów; Perlik Włodzimierz, w 40. p. obr. kraj. ranny; Wołoszyn Stanisław, Legiony polskie, przy kawaleryi.

Klasa IV. b.: Dudek Aleksander, Legiony polskie II. bryg. 2. pułku piechoty, I. baon. IV. komp. III. pluton. Brał udział w bitwach nad Nidą, pod Konarami, Ożarowem, Tartowem, Dzierzkowicami, Urzędowem, Babinem, Jostkowem, Kamionką, Wysokiem Litewskiem, gdzie odniósł kontuzyę i leczył się w szpitalu w Jarosławiu i Friedku. Od dnia 22. listopada 1915 ponownie w polu. Dziurzyński Władysław, w 31. pułku artyleryi; Fiedler Franciszek; Göhring Rudolf, plutonowy przy 33. pułku piechoty; Schor Anczel; Traub Józef; Wysocki Kazimierz, przy Legionach polskich w II. p. obecnie w niewoli rosyjskiej, wzięty pod Mołotkowem; Turteltaub Zygmunt, w Legionach polskich, baon. uzup. ranny 5. marca 1915 był w szpitalu garn. Nr. I. we Wiedniu.

Klasa V. a.: Gnatt Władysław, służy przy marynarce; Gross Siegfried, przy Legionach polskich od sierpnia 1914. III. p. piechoty, walczył w Karpatach, jako kapral, obecnie na froncie na Wołyniu; Kaufer Maryan, przy Legionach polskich I. bryg., I. p. komp. saperów; Klein Abraham, Nowosielski Henryk, w Legionach polskich od sierpnia 1914 II. bryg. 2. baterya art. walczył w Karpatach, w Besarabii i na Wołyniu; Rothenstreich Nachmann, obr. kraj., ranny pod Przemyślem; Zakliński Włodzimierz, w Legionach ukraińskich, kadet.

Klasa V. b.: Dziubiński Kazimierz, odznaczony srebrnym medalem; **Fuhrmann Maks**, poległ na włoskim froncie; **Gumol Henryk**, kadet przy ułanach poległ; Jarmulski Kornel, 30. p. p. 2 razy ranny, w szpitalu w Rzeszowie, następnie uwolniony; Jędryk Maryan, Leg. pol. superarbitrowany; Mazurkiewicz Alojzy, I. bryg., I. p. techn. kom. sztabowa; Mokrzycki Wacław, przy artyleryi; Pszonka Władysław, Leg. pol. od 3. sierpnia 1914. do 15. marca 1915, chwilowo urlopowany, powołany powtórnie w styczniu 1916; Świętnicki Michał, Leg. pol., II. bryg. artyleryi bat. 37. celowniczy, pisemna pochwała komendy wojsk austr.; Wędrzyński Stanisław, asent. w r. 1916; Wiśniowski Mieczysław, **Zboiński Tadeusz**, Leg. pol. I. brygada, I. p. p., I. baon II. komp. plutonowy, poległ pod Łowczówkiem dnia 24. grudnia 1914.

Klasa VI. a.: Bandler Bernard, asent. w r. 1916; Chamajdis Berl, asent. w r. 1916; **Chilarski Leopold**, podporucznik 58. p. p. odznaczony srebrnym medalem, poległ na włoskim froncie

w r. 1916; Czerwiński Mieczysław, Leg. pol. przy żandarmeryi, ranny; Dąbrowski Kazimierz, Leg. pol.; Drobisch Karol; Henig Naftali, przy oddziale robotniczym 3. dywizyi kawaleryi; Iwanowicz Aleksander, w szkole kadeckiej; Jakimowicz Aleksander, Leg. pol., od 15. kwietnia 1915 w sztabie zajęty jako tłómacz, w niewoli od 21. października 1915; **Jednoróg Józef,** Leg. pol. I. bryg. I. p. p., zginął pod Rarańczą; Mazurkiewicz Józef, podchorąży w 20. p. piechoty; Nowakowski Stanisław, 35. p. p.; Sobolewski Tadeusz, Leg. pol. telegraf; Weber Witold, asent. w czerwcu 1915, szkoła oficerska.

Klasa VI b.: Abram Adolf, Leg. pol., I. bryg. I. p. artyleryi, kapral; Ancuta Tadeusz, przy artyleryi; Bittmar Roman, 58. p. piechoty, kadet; Eckhardt Rudolf, Jabłoński Stanisław, 20. p. obr. kraj., kapral; Krzywonos Julian, Leg. pol., I. bryg., I. p. p., II. baon.; Litwinko Alfred, ukr. strzelcy, 2 razy ranny w Karpatach i nad Strypą; Mazaraki Ferdynand, 58. p. p.; Mykiecej Aleksander; Pyrzanowski Adam, przy artyleryi; Schmercler Efroim, bliższe szczegóły nie znane; Urmann Szymon, 52. p. artyleryi; Wolfram Józef.

Klasa VII. a.: Biłous Orest, Dressler Franciszek, 31. p. artyleryi, kapral; Horn Artur, obr. kraj., kadet; Kolnik Leon, Kopkowicz Leon, był chwilowo w Leg. pol.; Lermer August, piechota, na froncie galicyjskim; Mokrzycki Władysław, artylerya; Nadachowski Franciszek, Leg. pol. I. bryg. I. p. kawaleryi, od sierpnia 1914; Rubin Joachim, 24. p. p. kadet; Ryniewicz Tadeusz Leg. pol. III. p.; Stebnowski Roch, 32. p. obr. kraj., podchorąży; Terlecki Aleksander, 33. p. obr. kraj., kapral; Tokarski Eugeniusz, 58. p. piechoty, kapral; Woźniak Antoni, 9. p. p., plutonowy.

Klasa VII. b.: Dziubiński Zygmunt, 58. p. p., plutonowy, odznaczony srebrnym medalem; Ferber Hermann, 58. p. p.; Hanka Wacław, 58. p. p.; Horoszkiewicz Adam, 58. p. p.; **Lula Stanisław,** Leg. pol., I. bryg., I. p., poległ pod Gorlicami; Marek Ernest, artylerya Leg. pol. I. bryg. I. p., st. żołnierz, ranny; Rudolf Salomon, podporucznik; Reich Jakób, 58. p. piechoty; Ślemiński Franciszek, 58. p. p., plutonowy; Sokół Stanisław, I. bryg., I. p. Leg. pol. kawalerya; Stein Józef; Urmann Artur, 58. p. piechoty, chorąży.

Uczniowie, powołani do służby wojskowej w roku 1915.

Klasa V.: Uchmann Jan, służył w Leg. pol. od 29. sierpnia 1914., brał udział w kampanii karpackiej, jako kapral III. p. p. w bitwach pod Mołotkowem, Rafajłową i Nadwórną. Wskutek choroby odesłany do szpitala we Wiedniu i Lublanie, następnie przydzielony do artyleryi. Zwolniony wskutek choroby na czas nieograniczony i powołany ponownie, dnia 16. listopada 1915 bawi w szkole artyleryi w Wiener Neustadt; Willmann Tadeusz, w sierpniu 1914, wstąpił do służby w Leg. pol., brał udział w kampanii karpackiej a następnie w bitwie pod Tarnowem i Krzywopłotami. Podczas przeprawy przez Białę topił się i stracił słuch na lewe ucho. Następnie przeniesiony do kawaleryi, został zwolniony wskutek choroby na czas nieograniczony, powołany powtórnie 16. listopada 1915, bawi w szkole artyleryi w Wiener Neustadt.

Klasa. VI.: Hübler Schepsel, powołany dnia 16. listopada 1915; Jakubowicz Wiktor, wstąpił jako ochotnik dnia 18. grudnia 1915; Małaszyński Bolesław, powołany dnia 9. października 1915; Nawrocki Wojciech, powołany dnia 15. listopada 1915.

Klasa VII.: Baum Teodor, powołany dnia 10. listopada 1915; Lautmann Mojżesz, powołany dnia 10. listopada 1915; Werth Wihelm, powołany dnia 11. listopada 1915; Wiśniowski Mieczysław, powołany dnia 11. listopada 1915.

Uczniowie, powołani w roku 1916.

Klasa V.: Dreher Fryderyk, powołany dnia 11. maja 1916; Farb Tobiasz, powołany dnia 11. maja 1916, 41. p. piechoty; Horbaczewski Władysław, wstąpił do Leg. pol. dnia 6. lipca 1915, brał udział w bitwie pod Jastkowem koło Lublina. Zwolniony wskutek choroby dnia 5. września 1915, ponownie powołany dnia 12. czerwca 1916; Neisser Maryan, powołany dnia 11. maja 1916; Schloss Emil, powołany dnia 11. maja 1916, 19. p. obr. kraj.; Wihnanek Włodzimierz, powołany dnia 11. maja 1916, 55. p. p.; Wojciechowski Stanisław, powołany dnia 11. maja 1916, obr. kraj. Linz.

Klasa VI.: Banach Eugeniusz, powołany dnia 11. maja 1916; Jonas Leizor, powołany dnia 11. maja 1916, 55. p. piechoty; Matolicz Zygmunt, powołany dnia 11. maja 1916, 55. p. piechoty;

Obieryk Włodzimierz, powołany dnia 11. maja 1916, 19. p. obr. kraj.; Rammer Józef, wstąpił jako ochotnik 15. lutego 1916; Ropelewski Bolesław, powołany dnia 11. maja 1916; Szpilczyński Jan, powołany dnia 17. maja 1916; Waśniewski Stanisław, powołany dnia 11. maja 1916; Żółkiewicz Kazimierz, powołany dnia 11. maja 1916.

Klasa VII.: Fuhrmann Izydor, powołany dnia 11. maja 1916; Jędrzejowski Feliks, powołany dnia 11. maja 1916; Piątkowski Adam, powołany dnia 11. maja 1916; Schatzberger Filip, powołany dnia 11. maja 1916; Truch Julian, powołany dnia 11. maja 1916; Zahler Natan, powołany dnia 11. maja 1916.

Uczniowie tutejszego zakładu z dawniejszych lat.

Fink Wolf, poległ; **Kéler de, Oskar**, poległ; **Kéler de, Roman**, poległ; **Łukasiewicz Władysław**, poległ; **Muszynkiewicz Jan**, poległ pod Marcinkowicami; Nowosielski Felix, 58. p. p.; **Pachulski Józef**, poległ; Pasternak Karol, podporucznik 31. p. artyleryi, w polu od sierpnia 1914, odznaczony żelaznym krzyżem, tudzież srebrnym medalem I. i II. klasy; Plessner Wiktor, w niewoli: **Reich Samuel**, Leg. pol. zmarł w szpitalu w Tarnowie z ran, odniesionych pod Lublinem; Stamper Józef, w niewoli; Świdziński Józef, 95. p. piechoty chorąży, od 8 miesięcy w polu, ranny, odznaczony srebrnym medalem II. klasy; Tuzinkiewicz Józef, 58. p. piechoty w polu od 13. grudnia 1915, chorąży w oddz. karabinów maszynowych; Wiktorczyk Tadeusz, 58. p. piechoty chorąży, od sierpnia 1914. w polu.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

I. SKŁAD GRONA NAUCZYCIELSKIEGO.

A) Dla nauki obowiązkowej.

I. Dyrektor.

Nowosielski Franciszek, radca rządu, dyrektor VI. r. uczył matematyki w kl.: 7_5 tygod. godz. 5 (w pierwszem półroczu matematyki w komb. kl. 6_4 tygod. godz. 4).

II. Profesorowie i nauczyciele.

1. **Byliński Ludwik,** prof. VII. r., zawiadowca zbiorów historyi naturalnej, gosp. kl. I, uczył w drugiem półroczu historyi naturalnej w kl.: 1_2, $2a_2$, $2b_2$, 5_2, 6_2, 7_2, matematyki w kl.: 1_3 razem tygod. godz. 15, (w pierwszem półroczu do dnia 10. listopada 1915 historyi naturalnej we wszystkich klasach kombinowanych, matematyki w kl.: 1_3 i komb. klasie $1a_3$ razem tygodniowo godz. 20, zaś od 10. listopada 1915 do 15. lutego 1916 historyi naturalnej w klasach kombinowanych i matematyki w kl.: 1_3 razem tygod. godz. 17).
2. **Frenkel Joachim,** dr. fil., prof. VIII. r., gosp. kl. IVa, uczył języka niemieckiego w kl.: $3ab_5$, $4a_4$, $4b_4$, 5_4, 6_3, 7_3, razem tygod. godz. 23; (w pierwszem półroczu języka niemieckiego w kombinowanych kl.: $3a_5$, $3b_5$, 4_4, 5_4, 6_3, razem tygod. godz. 21).
3. **Lam Longin,** profesor, zawiadowca biblioteki uczniów, gosp. kl. VI, uczył języka polskiego w kl.: 1_3, $2b_4$, $3b_3$, 5_4, 6_3, historyi w kl.: 1_2, $2b_2$, razem tygod. godz. 21.
4. **Ks. Nogaj Andrzej,** prof. VIII. r., katecheta ob. rz.-kat. uczył religii w kl.: (I.—$VII._2$), razem tygod. godz. 14.
5. **Raciborski Tadeusz,** prof., uczył w czasie od 1. października 1915 do 11. marca 1916 historyi w kl.: 7_4, geografii w kl.: $2b_2$, języka niemieckiego w kl.: $2b_6$, $3b_5$, razem tygod. godzin 17. (w czasie do 1. października 1915 i od 11. marca 1916 do końca roku szk. pełnił czynną służbę wojskową).

6. **Rogus Stanisław**, prof. VIII. r., zawiadowca zbiorów geometryi wykreślnej, uczył geometryi wykreślnej w kl.: $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, $4a_2$, $4b_2$, 5_3, 6_3, 7_2 i matematyki w kl.: $3a_3$, razem tygod. godz. 21 (w pierwszem półroczu geometryi wykreślnej w komb. kl.: $3a_2$, $3b_2$, 4_2, 5_3, 6_3, matematyki w komb. kl.: $3b_3$, 4_4, 5_4, do 10. listopada 1915, razem tygod. godz. 23).
7. **Szymański Zygmunt**, dr. fil., prof. VIII. r., gosp. kl. V., uczył języka francuskiego w kl.: $3a_4$, $3b_4$, $4a_3$, $4b_3$, 5_3, 6_3, 7_3, razem tygod. godz. 23; w pierwszem półroczu do 10. listopada 1915 języka francuskiego w klasach kombinowanych $3a_4$, $3b_4$, 4_3, 5_3, 6_3, i języka polskiego w kl.: $3b_3$, razem godz. 20; od 10. listopada 1915 do 15. lutego 1916 języka francuskiego w komb. kl.: $3a_4$, $3b_4$, 4_3, 5_3, 6_3, razem tygod. godz. 17).
8. **Stanula Wojciech**, nauczyciel, gosp. kl. IIb, uczył w drugiem półroczu do 11. marca 1916 historyi w kl.: 5_3, 6_2, geografii w kl.: 5_1, 6_1, języka niemieckiego w kl.: 1_6, $2b_6$, razem tygodn. godz. 19 od 11. marca 1916 do końca roku szkol.— nadto uczył historyi w kl.: 7_4 razem tygodniowo godz. 23; (w pierwszem półroczu uczył historyi w komb. kl. 4_2, 5_3, geografii w komb. kl.: 4_2, 5_1, języka niemieckiego w kl.: 1_6, $1b_6$, razem tygod. godz. 20).
9. **Świątkiewicz Włodzimierz**, nauczyciel gimnastyki w IX. r., uczył gimnastyki w kl.: ($1—7_2$) razem tygod. godz. 20.
10. **Tyszkowski Wilhelm**, nauczyciel, zawiadowca zbiorów do rysunków odręcznych, uczył w drugiem półroczu rysunków odręcznych w kl.: $3b_4$, $4a_3$, $4b_3$, 5_3, 6_2, 7_2 i geometryi wykreślnej w kl.: $2a_2$ razem tygod. godz. 19; (w pierwszem półroczu w czasie od 13. grudnia 1915 do 15. lutego 1916 uczył rysunków w komb. kl.: $1a_4$, $1b_4$, $3a_4$, $3b_4$, 4_3, 5_3, 6_2, razem tygod. godz. 24. w czasie do 13. grudnia 1915 pełnił czynną służbę wojskową).
11. **Westwalewicz Maryan**, dr. fil., prof. VIII. r., zawiadowca gabinetu chemii, uczył w drugiem półroczu w czasie od 15. lutego 1916 do 11. marca 1916 chemii w kl.: $4a_3$, $4b_3$, 5_2, 6_2 fizyki w kl.: $3a_3$, $4b_2$, geografii w kl.: 1_2, nadto w czasie od 11. marca 1916 do końca roku szk. geografii w kl. $2a_2$, razem tygod. godz. 19; (w pierwszem półroczu w czasie do 10. listopada 1915 uczył chemii w komb. kl.: 4_3, 5_2, 6_2, fizyki w komb. kl.: $3b_3$, 4_2, geografii w kl. 1_3, matematyki

w komb. kl.: $2b_3$, $3a_3$, razem tygod. godz. 20, w czasie od 10. listopada 1915 do 15. lutego 1916 uczył chemii w komb. kl.: 4_3, 5_2, 6_2, fizyki $3b_3$, 4_2, geografii w kl.: 1_2 razem tygod. godz. 14).

12. **Zosel Witold**, prof. VIII. r., zawiadowca biblioteki nauczycielskiej, gosp. kl. 2a, uczył w drugiem półroczu języka polskiego w kl.: $2a_4$, $3a_3$, $4a_3$, $4b_3$, 7_3, historyi w kl.: $2a_2$ razem tyg. godz. 19. (w pierwszem półroczu w czasie do 10. listopada 1915 języka polskiego w komb. kl.: $1a_3$, $2a_4$, $3a_3$, 6_3, historyi w komb. kl.: $1a_2$, razem tygod. godz. 15, zaś w czasie od 10. listopada 1915 do 15. lutego 1916 języka polskiego w komb. kl.: $1a_3$, $2a_4$, $3a_3$, $3b_3$, 6_3, historyi w komb. kl.: $1a_2$ razem tyg. godz. 18).

13. **Wieleżyński Aleksander**, prof. VIII. r. pełni od sierpnia 1914 czynną służbę w Legionach.

III. Zastępcy nauczycieli.

1. **Dołżycki Leon**, egz. zast. naucz., uczył w drugiem półroczu rysunków odręcznych w kl.: 1_4, $2a_4$, $2b_4$, $3a_4$, kaligrafii w kl.: 1_2, $2a_1$, $2b_1$, razem tygod. godz. 20, (w czasie od 10. stycznia 1916 do 15. lutego 1916 uczył rysunków w kl.: 1_4, $2a_4$, $2b_4$, $3a_4$, $3b_4$ i kaligrafii w kl. 1_2, razem tygod. godz. 22. Do 10. stycznia 1916 pełnił czynną służbę wojskową w Legionach).

2. **Erdstein Nuchim**, egz. zastępca naucz. religii mojżeszowej, uczył od 10. listopada 1915 do końca roku szkolnego religii mojżesz. w kl. ($1—7_2$) razem tygod. godz. 14, nadto od 11. marca 1916 języka niemieckiego w kl.: $2a_6$.

3. **Hermann Szymon**, egz. zast. naucz., zawiadowca gabinetu fizyki, gosp. kl. IIIb, uczył w drugiem półroczu matematyki w kl.: $3b_3$, $4a_4$, fizyki w kl.: $3b_3$, $4a_2$, 6_4, 7_4, razem tygod. godz. 20; w pierwszem półroczu od 1. października 1915 do 10. listopada 1915 matematyki w komb. kl.: $2b_3$, $3a_3$, fizyki w komb. kl.: $3a_3$, 6_4, języka niemieckiego w komb. kl.: $2a_6$, $2b_6$, razem tygod. godz. 25; zaś w czasie od 10. listopada 1915 do 15. lutego 1916 uczył matematyki w komb. kl.: $2b_3$, $3a_3$, fizyki w komb. kl.: $3a_3$, 6_4, języka niemieckiego w komb. kl.: $2a_6$, razem tygod. godz. 19).

4. **Ks. Jan Latyszewski**, dr. teol., prof. seminaryum ob. gr.-kat., egz. zast. naucz. religii wyznania gr.-kat., uczył religii wyznania gr.-kat. w kl.: $(1—7)_2$ razem tygod. godz. 14.

5. **Lux Aleksander**, zastępca nauczyciela, uczył w drugiem półroczu matematyki w kl.: $2a_3$, $2b_3$, $4b_4$, 5_4, 6_4 razem tygod. godz. 18; (w pierwszem półroczu w czasie od 10. listopada 1915 uczył matematyki w komb. kl.: $1a_3$, $1b_3$, $3b_3$, 4_4, 5_4, razem tygod. godz. 17; w czasie do 10. listopada 1915 pełnił czynną służbę wojskową.
6. **Wolański Edmund**, egz. zastępca nauczyciela, gospodarz kl. IIIa, uczył w drugiem półroczu geogr. w kl.: $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, $4a_2$, $4b_2$, historyi w kl.: $3a_2$, $3b_2$, $4a_2$, $4b_2$, razem tygod. godz. 18; w pierwszem półroczu do 10. listopada 1915 uczył geografii w komb. kl.: $1a_2$, $1b_2$, $2a_2$, $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, historyi w komb. kl.: $2a_2$, $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, kaligrafii w kl.: $1b_2$, razem tygod. godz. 22, zaś w czasie od 10. października 1915 do 15. lutego 1916 uczył geografii w komb. kl.: $1b_2$, $2a_2$, $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, historyi w komb. kl.: $2a_2$, $2b_2$, $3a_2$, $3b_2$, razem tygod. godz. 18).
7. **Pudełko Edmund**, egz. zastępca naucz., pełni od 1. września 1914 czynną służbę wojskową.

B) Dla nauki nadobowiązkowej.

1. **Erdstein Nuchim**, zast. naucz. szkoły realnej, uczył w drugiem półroczu stenografii w 2 godzinach tygodniowo.
2. **Gajkowski Stanisław**, nauczyciel szkoły wydziałowej, udzielał w drugiem półroczu nauki śpiewu w dwu oddziałach w 4 godz. tygodniowo.
3. **Sadowski Wiktor**, zast. naucz. tutejszego gimnazjum z ruskim językiem wykładowym, uczył języka ruskiego w dwu oddziałach w 4 godz. tygodniowo.
4. **Wagner Wiktor**, ksiądz ewangielicki, udzielał nauki religii wyznania ewangielickiego w drugiem półroczu w czterech oddziałach w 4 godzinach tygodniowo, dla uczniów wyz. ewangiel. wszystkich tutejszych zakładów średnich.

II. Zmiany i ruch w gronie nauczycielskiem.

C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 29. lipca 1914 l. 13841, zamianowała Stanulę Wojciecha, egz. zastępcę naucz. c. k. I. gimnazyum w Stanisławowie, rzeczywistym nauczycielem szkoły realnej w Stanisławowie.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 22. lipca 1914 l. 13824, nadała Janowi Wojtasowi, egz. zast. naucz. tutejszego zakładu, posadę rzeczywistego nauczyciela w c. k. gimnazyum w Jaśle.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 22. listopada 1915 l. 21383, zamianowała Ks. Dr. Jana Latyszewskiego, profesora seminaryum duchownego w Stanisławowie, zastępcą nauczyciela religii ob. gr. kat., a jednocześnie uwolniła od obowiązków nauczycielskich ks. Piotra Żupańskiego, zast. katechety ob. gr. kat.

C. k. szkolna krajowa rozp. z dnia 30. stycznia 1916 l. 1, zawiadamia, że J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 28. grudnia 1915 l. 35813, posunął Ludwika Brylińskiego, profesora tut. zakładu, do VII. klasy rangi służbowej.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 29. stycznia 1916 l. 402, zawiadamia, że J. E. Pan Minister Wyznań i Oświaty reskryptem z dnia 28. grudnia 1915 l. 35558, posunął profesorów tut. szkoły realnej: Dr. Joachima Frenkla, ks. Andrzeja Nogaja, Aleksandra Wieleżyńskiego i Witolda Zosla (rozp. z dnia 30. kwietnia 1915 l. $25414/_{14}$) do VIII. klasy rangi służbowej.

Wieleżyński Aleksander, profesor, pozostaje w czynnej służbie w Legionach polskich od 4. sierpnia roku 1914.

Prof. Raciborski Tadeusz służy czynnie w wojsku od 18. czerwca 1915 z przerwą od 1. października do 11. marca 1916.

Pudełko Edmund, Urban Piotr, egzaminowani zastępcy nauczycieli, pełnią czynną służbę wojskową od 1. sierpnia 1914.

Waldek Franciszek, nieegz. zast. naucz., pełni czynną służbę wojskową od 1. sierpnia 1914.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 28. września 1915 l. 19589, przeniosła Hermanna Szymona, egz. zast. nauczyciela II. gimnazyum w Stanisławowie, w tym samym charakterze do tutejszej szkoły realnej.

Dnia 19. marca 1915 wywieziono jako jeńca cywilnego Hrycaka Teodora, prof. szk. realn., który przebywa w Boińsku, gubernia Symbirska, a w czerwcu roku 1915. wyjechali samowolnie do Rosyi ze Lwowa profesorowie tut. szkoły realnej: Procyk Andrzej, Paszkiewicz Aleksander i Ruxer Stanisław.

III. Wykaz przerobionej lektury.

Język polski.

klasa V. w pierwszem półroczu i klasa V. w drugiem półroczu.

Kochanowski: Szachy. Pieśni (w wyborze). Satyri. Odprawa posłów greckich. Treny. Skarga: Kazania sejmowe II. III. VI. VIII. Szymonowicz: Sielanki (w wyborze). Pasek: Pamiętniki.

Klasa VI. w pierwszem półroczu.

Krasicki: Doświadczyński. Niemcewicz: Powrót posła. Zabłocki: Fircyk w zalotach. Mickiewicz: Ballady i romanse; Dziady cz. II. III. IV. Sonety Krymskie, Konrad Wallenrod, Księgi narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego.

Klasa VI. w drugiem półroczu.

Krasicki: Satyry. Doświadczyński cz. I. Pan Podstoli (w wyjątkach). Zabłocki: Fircyk w zalotach i Sarmatyzm. Niemcewicz: Powrót posła. Feliński: Barbara Radziwiłłówna. Brodziński: O klasyczności i romantyczności (w wyjątkach). Mickiewicz: Ballady i romanse. Dziady cz. II. i IV. Sonety. Konrad Wallenrod.

Klasa VII. w drugiem półroczu.

Malczewski: Marya. Fredro: Zemsta, Śluby panieńskie. Goszczyński: Zamek Kaniowski. Słowacki: Jan Bielecki, Kordyan, Balladyna, Lilla Weneda, Anhelli, ustępy z Beniowskiego. Krasicki: Nieboska komedya, Irydyon, Przedświt.

Język niemiecki.

Klasa V. pierwsze półrocze.

Körner: Zriny.

Klasa VI. pierwsze półrocze.

Schiller: Wallenstein. W. Lager, Die beiden Piccolomini.

Klasa V. drugie półrocze.

Göthe: Hermann und Dorothea.

Klasa VI. drugie półrocze.

Schiller: Wilhelm Tell.

Klasa VII. drugie półrocze.

Schiller: Wallensteins Tod.

Język francuski.

Klasa VI. pierwsze półrocze.

Molière: Le Misanthrope.

Klasa VI. drugie półrocze.

Molière: Le Tartuffe.

Klasa VII.

Molière: Le Bourgeois gentilhomme.

Materyał przerobiony z religii mojżeszowej i przedmiotów nadobowiązkowych.

a) Religia mojżeszowa.

KLASA I.

Historya biblijna od Adama do śmierci Mojżesza. Tłumaczenie i objaśnianie modlitw porannych.

KLASA II.

Historya biblijna od Jozuego do śmierci Salamona. Dalszy ciąg modlitw porannych i modlitwy wieczorne.

KLASA III.

Historya biblijna od podziału państwa do niewoli babilońskiej. Modlitwy na sobotę i na święta.

KLASA IV.

Historya biblijna od powrotu z niewoli babilońskiej, do zburzenia Jerozolimy przez Tytusa.

KLASA V.

Wyjątki z ksiąg Jozuego, Sędziów, Samuela, Królów. Etyka, na podstawie pierwszych trzech rozdziałów: „Przypowieści Ojców“.

KLASA VI.

Wyjątki z Jezajasza, Jeremiasza, Ezechiela, Joela, Hioba, Ezry, Nehemiasza. Etyka na podstawie ostatnich trzech rozdziałów: „Przypowieści Ojców“.

KLASA VII.

Historya Izraelitów od zburzenia Jerozolimy do czasów najnowszych.

b) Stenografia.

Na naukę stenografii uczęszczali uczniowie tylko w drugiem półroczu, w jednym oddziale, w 2 godzinach tygodniowo.

Przerobiono pisanie wyrazów do teoryi skracania zdań.

c) Nauka śpiewu.

Naukę prowadzono w dwu oddziałach.

Msza na chór męski z towarzyszeniem organu Bordesé. Requiem — Wygrzywalski. Ojcze z niebios — Moniuszko. Hymn ludu — Heydn. Z nauki o nutach: klucz, poznanie nut, wartość nut — pauzy.

Msza na chór męski: Gounod. Ojcze nasz — Żukowski. Matko — Matko!

Śpiewnik kościelny, Wyleć orle — Żukowski.

Budowa skali, znaki chromatyczne.

Msza polska: Stefani. „Jeszcze Polska nie zginęła“: Stunz. Pieśń adwentowa — układu St. Bursy. Podział na takty, tempo, znaki dynamiczne.

Trafianie tercyi i ćwiczenia.

Trafianie kwarty, ćwiczenia.

Msza na chór męski: Moniuszko, pod Twoją obronę: Troszel.

Trafianie kwint i ćwiczenia.

Wiatr w przelocie: Dzietza. Ludu mój Ludu: S. G. Krzyżu święty: Chwalibóg. Jezu Chryste: Kothe. Trafianie sekst i septym i ćwiczenia.

Wesel się ludu strapiony: S. G. Regina coeli laetare: Lambellotté.

Boga Rodzico: Żukowski. Śpiewy narodowe: „Nie masz to wiary“, „Bartoszu! Bartoszu!“. Hymn Polski.

Adoremus: Kothe, „Lauda Sion“: Lambellotté. Z tej biednej ziemi: Lambellotté. Śpiew do Boga: Signio.

IV. TEMATY DO WYPRACOWAŃ PISEMNYCH.

A. W języku polskim.

KLASA V.

(pierwsze półrocze.)

1. Rok wojny (Przygody i wrażenia). (szk.)
2. „Potrzeba matką wynalazków“, (na podstawie nauki i własnego doświadczenia) (dom.)
3. Wychowanie młodego szlachcica polskiego, (na podstawie przeczytanych wyjątków z dzieł: M. Reja, A. Modrzewskiego i Ł. Górnickiego.) (szk.)
4. Woda w naturze i przemyśle. (dom.)
5. Rozwinąć i poprzeć przykładami prawdę słów poety:
   a) Trwalszy owoc dowcipu, niż siły
   albo: b) Ręka a maszyna.
6. Działalność patryotyczna ludności, nie biorącej czynnego udziału w wojnie, (według podanej dyspozycyi).
7. Mowa wierszem lub prozą na cześć poległego Kolegi Legionisty (dom.)

KLASA V.

(drugie półrocze.)

1. Dzisiejsze niebo w czasie pogodnego wieczoru. (Temat omówiony z uczniami przez nauczyciela w czasie obserwacyi nieba) (dom.)
2. a) Rola ks. Robaka w sporze sędziego z hrabią (szk.)
   b) Typy Rosyan w „Panu Tadeuszu“.
3. „Praca jest naszym obowiązkiem i osłodą życia“ (uzasadnić i poprzeć przykładami) (szk.)
4. „Przyszłość — to trud — nie zejdzie ona z nieba
   Przez żaden cud, lecz zdobyć ją potrzeba“. (dom.)
5. Tok myśli i tendencya, zawarta w Kochanowskiego: Pieśń o spustoszeniu Podola przez Tatarów.
6. Mój przyjaciel. (Charakterystyka kolegi) a) w tonie poważnym, b) w tonie żartobliwym, c) w tonie satyrycznym. (Do wyboru).

KLASA VI.

(pierwsze półrocze.)

1. a) Obraz społeczeństwa szlacheckiego XVIII. w. podług wierszy Naruszewicza: „Głos umarłych“ i „Chudy literat“ (szk.)
   b) Romantycy i klasycy w świetle: „Listów“ Fr. Morawskiego.

2. a) Nowe pierwiastki literackie w balladach A. Mickiewicza.
   b) Obrazy wojenne. Na podstawie własnych spostrzeżeń i doświadczeń (dom.)
3. a) Konrad i Aldona (na podstawie lektury).
   b) Mickiewicz na emigracyi. (szk.)
4. a) Walka o Morze Bałtyckie w dziejach Polski (dom.)
   b) Tło historyczne w Panu Tadeuszu.
5. a) Charakterystyka jednej z osób, występujących w „Maryi" Malczewskiego.
   b) Liryzm w „Maryi" Malczewskiego.

KLASA VI.

(drugie półrocze.)

1. Naród w kazaniach sejmowych ks. Piotra Skargi (na podstawie lektury) (szk.)
2. Podać kilka przykładów dobrze pojętej i fałszywej ambicyi (według podanej dyspozycyi) (dom.)
3. Społeczeństwo polskie z XVIII. w. w świetle Satyr I. Krasickiego.
4. a) Zasadnicze przeobrażenie treści i formy utworów literackich w ciągu poznanych dotąd epok literatury polskiej.
   b) Najszczytniejsze dążenia moje. (Zwierzenia listowne wobec przyjaciela) (dom.)
5. Serce i rozum, jako dwa motywy twórczości.

KLASA VII.

(drugie półrocze.)

1. a) „Pan Tadeusz" Mickiewicza a „Zemsta" Fredry. Porównanie.
   b) Bohaterskie zapasy Polski z potęgą turecko-tatarską. (dom.)
2. a) Podać rozbiór jednej z głównych scen w „Ślubach panieńskich".
   b) Dwa światy w Balladynie. (szk.)
3. a) Powstanie i rozwój sejmu polskiego.
   b) Duch wieszczy w literaturze polskiej 16. i 19. w. (dom.)
4. a) Jaka przemiana dokonała się w Słowackim pod wpływem Towiańskiego?
   b) Tło społeczne w „Nieboskiej komedyi".
5. a) Znaczenie wapieni w przyrodzie i w przemyśle.
   b) Z lektury domowej: Rozbiór dowolnie obranego dzieła.

B. Język niemiecki.

KLASA V.

(pierwsze półrocze).

1. Reinekes Tücke als Mittel zum Zweck (szk.)
2. Ein Jahr Unterbrechung in meinem bisherigen Studiengang (dom.)
3. Das erregende Moment in Körner's: Zriny.
4. Die ersten Anfänge politischer Reibungen zwischen Polen und Russland (szk.)
5. Kurzer Inhalt einer Lieblingslektüre (szk).
6. An einem schönen Wintertage im Freien.
7. Die beiden Frauengestalten: Ewa und Helena, in Körner's: Zriny.
8. Die Bedeutung u. Folgen der Kreuzzüge.

KLASA V.

(drugie półrocze).

1. Reinekes Missetaten (szk.)
2. Das goldene Zeitalter unter Kaiser Augustus.
3. Das Glück von Edenhall (Gedankengang).
4. An einem schönen Frühlingstage im Freien.
5. Flüchtlingselend (auf Grund der Schullektüre „Hermann und Dorothea").
6. Ordensmeister und Ordensritter (auf Grund von Schillers „Kampf mit dem Drachen").

KLASA VI.

(pierwsze półrocze).

1. Soldatentypen im Schiller's „Wallensteins Lager".
2. Das bedeutsamste Selbsterlebnis im abgelaufenen Jahre.
3. Worin sieht Uhland das Unterpfand Polen's Freiheit (Auf Grund des Gedichtes „Mickiewicz").
4. Die Beziehungen Polens zum Hause Habsburg im XVI. J.
5. Eine Übersetzung aus dem Polnischen.
6. Max u. Oktavio Piccolomini.

KLASA VI.

(drugie półrocze).

1. Die Bedeutung u. Folgen der Kreuzzüge (dom.)
2. Walter's „Elegie", ein Spiegelbild der Zeit (szk.)

3. Die geschichtliche Persönlichkeit Wilhelm Tells.
4. Hagen u. Siegfried (nach Schullektüre).
5. Der Rütlischwur (nach der Lektüre: „Wilhelm Tell").

KLASA VII.

(drugie półrocze.)

1. Oktavio und Max Piccolomini.
2. Bürgers „Leonore" u. Mickiewicz's „Ucieczka" (Parallele).
3. Kulturgeschichtliche Bilder im Schiller's „Spaziergang".
4. „Weh dem, der zur Wahrheit geht durch Schuld,
   Sie wird ihm nimmermehr erfreulich sein.
5. „Wallensteins Persönlichkeit".

C. Język francuski.

KLASA V.

(pierwsze półrocze).

1. Tłumaczenie z języka polskiego na francuski (szk.)
2. Bayard (dom.)
3. Odpowiedzi na zadane pytania w jęz. francuskim (szk.)
4. Tłumaczenie z języka polskiego na francuski (szk.)
5. Le chauffage.
6. Tłumaczenie z języka polskiego na francuski.
7. Tłumaczenie „ „ „ „
8. Les devoirs d' un éléve.
9. Tłumaczenie z języka polskiego na francuski.

KLASA V.

(drugie półrocze).

1. Comment est-ce qu'on voyage aujourd'hui le plus commode. (dom.)
2. Une vue dans les montagnes. (szk.)
3. Moyens de change au commerçe. (dom.)
4. Le mois d' avril. (dom.)
5. La situation géographique de la France. (szk.)
6. Carriéres différentes de l' homme. (dom.)
7. Une excursion dans les environs de notre ville Stanislaopol. (dom.)

KLASA VI.

(pierwsze półrocze.)

1. Corneille. (szk.)
2. La „Renaissance“ en France.
3. Moliére.
4. Les trois unités.
5. Tłumaczenie na jęz. francuski.
6. Les traits caractéristiques du XVIII. s. de la litt. fr.
7. Tłumaczenie na język francuski.
8. Rousseau, comme prédécesseur du romantisme.

KLASA VI.

(drugie półrocze.)

1. La densité des corps. (dom.)
2. Un fait extraordinaire de la vie de Napoleon I. (szk.)
3. En vol d'oiseau.
4. Le thermométre (szk.)
5. La ville de Belfort (dom.)
6. Les commencements de la poésie française. (szk.)
7. Le drame français en XVII. siécle.

KLASA VII.

(drugie półrocze).

1. Influence de la littérature allemande sur celle des Français au commencements du XIX. s. (dom.)
2. Victor Hugo. (szk.)
3. Qui vient aprés les romantiques. (dom.)
4. Les prédécesseurs du romantisme en France. (szk.)
5. Leconte de Lisle. (dom.)
6. Les fleuves de la Galicie (szk.)
7. Rostand.

ZBIORY NAUKOWE.

1. Biblioteka nauczycielska.

zawiadowca: ZOSEL WITOLD.

Biblioteka nauczycielska liczyła przy końcu roku szkolnego 1916. numerów inwentarza 2540. W roku szkolnym 1916 otrzymała w darze dzieła następujące:

Dar prof. Erdsteina. 2492. Die verlorene Schlacht: Humoristische Erzählungen von Scholem Alejchem. — 2493. Zangvill J.: Dunkelwandern. — 2494. Asch Sch.: Im Lande der Vaeter. —

2495. Zangvill J.: Der Koenig der Schnarrer. — 2496. Marten Dr.: Neueste Geschichte des jüdischen Volkes. — 2497. Gorion bin Micha: Die Sagen der Juden. — 2498. Taitlovich J.: Quer durch Abessinien. — 2499. Juden als Erfinder. — 2500. Niedźwiedzki Z.: Nowe erotyki. — 2501. Herzl Teodor. Solon in Lydien. —

Dar JWP. Radcy Fr. Nowosielskiego: 2502. Bruner i Tołłoczko: Chemia nieorganiczna. — 2503. Sucheni: Zasady chemii nieorganicznej. — 2504. Everett J. D.: Jednostki i siły fizyczne. 2505. Wüllner Adolf: Compendium der Physik. — 2506. Ralski Jan Dr.: Zasady rachunku różniczk. — 2507. Ernst Marcin: Budowa świata. — 2508. Reinhold J. Dr.: Berte aus Granspies w literaturach germańskich i romańskich. — 2509. Smoliks F.: Elemente der Darst. Geom. — 2510. Niewęgłowski: Geometrya. — 2511. Niewęgłowski: Trygonometrya. — 2512. Żmurko Waw.: Wykład matematyki. — 2513. Lang Victor: Einl. in die theor. Physik. — 2514. Petersen J. Dr.: Methoden und Theorien zur Auflösung geom. Constr.-Aufgaben. — 2515. Winkler A. Dr.: Integration der linearen Differentialgleichung. — 2516. Zajączkowski Wład.: Wykład nauki o równaniach różniczkowych. — 2517. Buff H Dr.: Lehrbuch der physikalischen Mechanik. — 2518. Schloemilch O. Dr.: Uebungsbuch der höheren Analysis. — 2519. Thomson u. Tait.: Handb. d. theor. Physik. — 2520. Kirchhoff G.: Vorlesungen ueber die mathematische Physik. — 2521. Schloemilch O. Dr.: Die höheren Differentialquotienten. — 2522. Baltzer Rich. Dr.: Theorie u. Anwendung der Determinanten. — 2523. Serret J. A.: Handb. der höheren Algebra. 2524. Meyer Wilh. Dr.: Diesterwegs populare Himmelskunde. — 2525. Willomitzer F. Dr.: Deutsche Grammatik. — 2526. Niewęgłowski: Statyka i dynamika punktu. — 2527. Heyse W. L. Dr.: Deutsche Schulgrammatik. — 2528. Stanecki Tom. Dr.: O cyklonach. — 2529. Kulpe Oswald: O zadaniach i kierunkach filozoffii. — 2530. Schrader W. Dr.: Erziehungs- u. Unterrichtslehre. — 2531. Salomon J. Dr.: Lehrbuch der Arithmetik u. Algebra. — 2532. Jesser M.: Lehrbuch der Mechanik. — 2533. Salomon J. Dr.: Handb. der sphaerischen u. ebenen Trigonometrie. — 2534. Wierzbicki D. Dr.: Logarytmy 6-cio cyfrowe. — 2535. Wüllner: Lehrbuch der Experimentalen Physik. Mechanik. — 2536. Frischauf J. Dr.: Einleitung in die analytische Geometrie. — 2537. Reye Th. Dr.: Synthetische Geometrie der Kugeln. — 2538. James Clerk Maxvell, Garnett William: Die

Elektrizität in elementarer Behandlung. — 2539. Petzold Emil: Holderlins Brot u. Wein. — 2540. Mocnik-Zahradniczek: Arithmetik u. Algebra für die V. bis VII. Klasse der Realschulen.

Biblioteka otrzymywała w darze wszystkie wydawnictwa Akademii Umiejętności w Krakowie i prenumerowała czasopisma następujące:

Biblioteka warszawska, Muzeum, Zeitschrift für den mathematischen und naturwissenschaftlichen Unterricht, Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht, Zeitschrift für Zeichen- u. Kunstunterricht, Zeitschrift für Realschulwesen, Nas smiêr.

2. Biblioteka uczniów.

(polska, francuska i ruska).

Zawiadowca: LAM LONGIN.

Biblioteka uczniów liczyła z końcem roku szk. 1916 po wykreśleniu książek zniszczonych, zdekompletowanych i zaginionych, numerów inwentarza 2436. W roku szkolnym 1916 zakupiono następujące dzieła:

Dary uczniów: 2275. Amicis E.: Serce. — 2276. Umiński W.: Podróż bez pieniędzy. — 2277. Abramowski W.: Latawce. — 2278. Umiński W.: W nieznane światy. — 2279. Jerlicz M.: Dług ojcowski. — 2280. Przyborowski W.: Bitwa pod Raszynem. — 2281. Morawska Z.: Dziewięć powiastek historycznych. — 2282. Kochanowski J.: Odprawa posłów. — 2283. Mazanowski: Zygm. Krasiński. — 2284. Chrząszczewska J.: O tem, co się niegdyś działo. — 2285. Leonia: Popiel i Piast. — 2286. Trzcińska L.: Szymon niewolnik. — 2287. Zaleska G.: Pierwsza kolenda. — 2288. Zielińska M.: Wiewiórki. — 2289. Wuj Olek.: Psotnik i wierny Tyras. — 2290. Stiasny A.: Mały pogromca zwierząt. — 2291. Sokulski J.: Legiony polskie. — 2292. Zubrzycki T.: Pod Żyrzynem.— 2293. Sokulski J.: Polacy na Wschodzie. — 2294. Zimowski K.: O królowej Jadwidze. — 2295. Jadwiga z Łobzowa: Do Krakowa. — 2296. Sokulski J.: Wojna o niepodległość Polski w r. 1830/31. — 2297. Bukowiecka Z.: Jak Piastowie budowali Polskę. — 2298. Kraszewski J.: Jaksowie. — 2299. Cooper F.: Wśród Indyan.

Zakupiono: 2300. Gąsiorowski W.: Było to pod Somosierra.— 2301. Gębarski St.: W pruskich szponach. — 2302. Gomulicki

W.: Rok 1812. — 2303. Gomulicki W.: Życie dla Ojczyzny. — 2304. Gruszecki A.: W pruskiej służbie. — 2305. Gruszecki A.: Tatarzy w Sandomierskiem. — 2306. Lange A.: Przygody chłopczyka przedhistorycz. — 2307. Hyrst H.: Wśród dzikich zwierząt.— 2308. Kraszewski J.: Jaksowie. — 2309. Brzozowski S.: Sierota książęcy. — 2310. Kruk J.: Ludzie elektryczni. — 2311. Morzkowska W.: Wakacye w Warszawie. — 2312. Morawska Z.: Na posterunku. — 2313. Morawska Z.: Paniczyk. — 2314. Morawska Z.: Pod Sasowym Rogiem. — 2315. Morawska Z.: Rotmistrz Wybraniecki. — 2316. Mossoczowa M.: Starościc w syntaktyce. — 2317. Przyborowski: Adjutant naczelnego wodza. — 2318. Przyborowski W.: Austryacy w Warszawie. — 2319. Przyborowski W.: Berek pod Kockiem. — 2320. Przyborowski W.: Berezyna. — 2321. Przyborowski W.: Było to pod Jeną. — 2322. Przyborowski W.: Grom Maciejowicki — 2323. Przyborowski W.: Grunwald.— 2324. Przyborowski W.: Młody konfederat barski. — 2325. Przyborowski W.: Olszynka Grochowska. — 2326. Przyborowski W.: pod Stoczkiem. — 2327. Sienkiewicz H.: Pan Wołodyjowski. — 2328. Sienkiewicz H.: Potop. — 2329. Stefański A.: Zwycięztwo Krzyża. — 2330. Trąpczyński W.: Gdy Jagiełło szedł na Niemce.— 2331. Łoziński W.: Życie polskie w dawnych wiekach. — 2332. Sienkiewicz H.: Quo vadis. — 2333. Sienkiewicz H.: Ogniem i mieczem. — 2334. Sienkiewicz H.: Potop. — 2335. Sienkiewicz H.: Pan Wołodyjowski. — 2336. Kraszewski J.: Ostap Bondarczuk. — 2337. Kraszewski J.: Jaryna. — 2338. Kraszewski J.: Boleszczyce. — 2339. Kraszewski J.: Dwa światy. — 2340. Kraszewski J.: Kraków za Łoktka. — 2341. Kraszewski J.: Królewscy synowie. — 2342. Kraszewski J.: Latarnia czarnoksięska.— 2343. Kraszewski J.: Male parta do czarta. — 2344. Kraszewski J.: Powieść bez tytułu. — 1345. Kraszewski J.: Dyabeł. — 2346. Kraszewski J.: Dziwadła. — 2347. Dziecię starego miasta. — 2348. Kraszewski J.: Na królewskim dworze. — 2349. Kraszewski J.: Pod włoskiem niebem. — 2350. Kraszewski J.: Pogrobek.— 2351. Kraszewski J.: Stach z Konar. — 2352. Stary sługa: 2353. Kraszewski J.: Twardowski. — 2354. Kraszewski J.: Waligóra. — 2355. Kraszewski J.: Ulana. — 2356. Kraszewski J.: Rzym za Nerona. — 2357. Kraszewski J.: Starościna Bełzka. — 2358. Kraszewski J.: Żacy Krakowscy. — 2359. Kraszewski J.: Syn Jazdona. — 2360. Junosza K.: Fotografie wioskowe. — 2361. Rogosz: Pan na Granowie. — 2362. Rzewuski H.: Rycerz Liz-

dejko. — 2363. Bałucki M.: Komedye. – 2364. Bałucki M.: Sabina. — 2365. Brzozowski: Płomienie. — 2366. Gawalewicz: Gąbka. —·2367. Gąsiorowski: Kajetan Stuart. — 2368. Gąsiorowski: Pani Walewska. — 2369. Gliński: Mąż krwawy. — 2370. Gruszecki: Kolejarze. — 2371. Gruszecki: Krety. — 2372. Gruszecki: Królewiacy. — 2373. Gruszecki: Przebudzenie. — 2374. Gruszecki: Światłodawcy. — 2375. Gruszecki: Tuzy. — 2376. Lagerlöff S.: Cmentarna lilia. — 2377. Lam Jan: Wielki świat Capowic. — 2378. Lange A.: Elfryda. — 2379. Lange A.: W czwartym wymiarze. — 2380. Olizar N.: Pamiętnik oryginała. — 2381. Orkan W.: Młoda Ukraina. — 2382. Orkan W.: Nad urwiskiem. — 3383. Mniszek H.: Panicz. — 2384. Pilat R.: Historya literatury polskiej. — 2385. Prus B.: Ze wspomnień cyklisty. — 2386. Prus B.: Emancypantki. — 2387. Reymont W.: Chłopi. — 2388. Reymont W.: Na krawędzi. – 2389. Przyborowski W.: Mgławica. – 2390. Reymont W.: Spotkanie. – 2391. Reymont W.: Ziemia obiecana. — 2392. Rodziewicz M.: Jaskółczym szlakiem. — 2393. Rodziewicz M.: Joan VIII. — 2394. Rodziewicz M.: Klejnot. — 2395. Rodziewicz M.: Magnat. — 2396. Rodziewicz M.: Na fali.— 2397. Rodziewicz M.: Barbara Trzyźnianka. — 2398. Sclavus: Finis Poloniae. — 2399. Sclavus: Nihiliści. — 2400. Sienkiewicz Henr.: Krzyżacy (2 tomy). — 2401. Sieroszewski W.: Risztau. — 2402. Sieroszewski W.: Piłsudzki. — 2403. Strug: Ludzie podziemni. — 2404. Strug: Ojcowie nasi. — 2405. Strug: Portret. — 2406. Strug: Ze wspomnień starego sympatyka. — 2407. Tarnowski Stanisł.: Historya literatury polsk. (5 tomów). — 2408. Tetmajer Kazim.: Legenda Tatr. — 2409. Weyssenhoff J.: Gromada. — 2410. Weysenhoff J: Puszcza. — 2411. Witkiewicz S.: Na przełęczy. — 2412. Żeromski Stefan: Popioły (3 tomy). — 2413. Żeromski Stefan: Promień. — 2414. Żuławski J.: Dyktator. — 2415. Żuławski J.: Zwycięzca. — 2416. Galle J.: Teorya poezyi i prozy 2 egz. — 1417. Król: Eneida Vergilego. — 2418. Król: Cyd Corneille'a — 2419. Łagowski: Kochanowski. — 2420. Łagowski: Ignacy Krasicki. — 2421. Łagowski: O komedyach Fredry. — 2422. Lagerlöff S.: Legendy o Chrystusie. — 2423. Wrzesień: Iliada Homera. — 2424. Wrzesień: Odysseja Homera. — 2425. Krasiński: Przedświt 4 egz. (wyd. Westa). — 2426. Krasiński: Nieboska komedya 3 egz. (wyd. Westa). — 2427. Malczewski: Marya 3 egz. (wyd. Westa). — 2428. Mickiewicz: Dziady. cz. I. II. IV. 2 egz. — 2429. Mickiewicz: Ballady i romanse. — 2430. Słowacki J.: Balladyna

3 egz. (wyd. Westa). — 2431. Bernatowicz: Pojata (2 tomy). — 2432. Rzewuski H.: Zaporożec (2 tomy). — 2433. Abgar-Sołtan: Polubowna ugoda. — 2434. Andruszewski Jan: Nastroje. — 2435. Bałucki Mich.: Za winy niepopełnione. — 2436. Kraszewski J. I.: Kordecki.

3. Biblioteka uczniów niemiecka.

Zawiadowca: Dr. JOACHIM FRENKEL.

Biblioteka uczniów niemiecka liczyła z końcem roku szk. 1916, po wykreśleniu książek zniszczonych i zaginionych numerów inwentarza 365. W roku szkolnym 1916 przybyło:

442. Bechstein: Märchenbuch. — 443. Diffenbach: Märchenbuch. — 444. Eschenbach: Hirzepinzchen. — 445. Gerstäcker: Jagderlebnisse. — 446. Gerstäcker: Christbaum. — 447. Goethe: Reinecke Fuchs. — 448. Hauff: Märchen. — 449. Hebbel: Erzählungen. — 450. Hübner: Don Quichotte. — 451. Peters: Till Eulenspiegel. — 452. Rosegger: Waldjugend. — 453. Rosegger: Ernst und Heiter. — 454. Rosegger: Deutsches Geschichtenbuch. — 455. Rosegger: Waldferien. — 456. Schmidt: Erzählungen I. — 457. Schmidt: Erzählungen II. — 458. Schmidt: Erzählungen III. — 459. Schmidt: Erzählungen IV. — 460. Schmidt: Erzählungen V. — 461. Schmidt: Erzählungen VI. — 462. Stifter: Bergkristall.

Zbiory do nauki historyi i geografii.

Zawiadowca: TADEUSZ RACIBORSKI.

W roku szkolnym 1916 liczył inwentarz numerów 243.

W roku 1916 zakupiono: Mapę Królestwa polskiego i przyległych prowincyi Austryi, Niemiec i Rosyi.

Gabinet przyrodniczy.

Zawiadowca: BRYLIŃSKI LUDWIK.

Z końcem roku szkolnego 1916 liczył gabinet okazów we wszystkich trzech działach wraz z darami, numerów 1426.

Gabinet chemii.

Zawiadowca: Dr. MARYAN WESTWALEWICZ.

Inwentarz zbiorów liczy po wykreśleniu odczynników zużytych, 380 pozycyi. W roku szkolnym 1916 zakupiono szkło i odczynniki, potrzebne do doświadczeń na szkolnych lekcyach.

Gabinet fizykalny.

Zawiadowca: SZYMON HERMAN.

Inwentarz gabinetu liczy obecnie 636 numerów. W roku szkolnym 1916 nic nie zakupiono.

Gabinet rysunków odręcznych.

Zawiadowca: TYSZKOWSKI WILHELM.

Z końcem roku szkolnego 1916 liczył gabinet rysunków odręcznych 610 pozycyi inwentarza.

Gabinet rysunków geometrycznych.

Zawiadowca: ROGUS STANISŁAW.

Z końcem roku szkolnego 1916 było numerów inwentarza 58, zawierających przyrządy miernicze, rysunkowe, modele do geometryi wykreślnej; w roku szkolnym 1916 zakupiono lineał do kreślenia linii równoległych.

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

W sprawie zorganizowania nauki w roku szkolnym 1915/16 zarządziła c. k. Rada szkolna krajowa dnia 31. sierpnia 1915 l. 18571 na podstawie reskryptu Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 25. sierpnia 1915, l. 25192/K. U. M. wprowadzenie klas kombinowanych w tych zakładach, w których w r. 1914/15 zupełnie nie udzielano nauki, lub udzielano tylko przez część roku.

W tych zakładach tylko I. klasa jest normalna, II. klasa łączy w sobie I. i II., III. klasa II. i III. i t. d. Jako *cel nauki* uważa się ten, jaki wytknięty jest w planie normalnym dla

wyższej z dwóch klas, a dążyć należy do osiągnięcia go przez stosowną *redukcyę* materyłu obu klas.

Grono nauczycieli układa „kalendarz pracy" na cały rok, ograniczając materyał nauki, przesuwając go z jednej klasy do drugiej, a nawet ewentualnie na następny rok. Uczniowie, którzy w r. 1914/15. *uczęszczali* do zakładu państwowego, jako uczniowie publiczni, lub byli prywatystami, czy też hospitantami, lub uczniami kursów prywatnych i uzyskali *po egzaminie* pomyślne świadectwo za r. szk. 1914/15, przybywając do zakładu o klasach kombinowanych, mają być przyjęci do *następnej* klasy, ale w I. półroczu powtarzają tę klasę, którą ukończyli w sposób powyżej określony. Takim uczniom *nie wydaje się* atoli wykazu cenzur z końcem półrocza I-go, lecz dopiero roczne świadectwo z końcem r. szk. 1915/16.

Natomiast uczniowie, którzy nie mogą się wykazać żadnem świadectwem za rok 1914/15, otrzymają zamiast półrocznego wykazu cenzur, *roczne świadectwo* tej klasy, której materyał w I. półroczu przerabiano. Jeśli to świadectwo jest niepomyślne, przechodzą do niższej klasy. Jeżeli pozwolono im na *poprawczy egzamin* z jednego przedmiotu, pozostają prowizorycznie w tej samej klasie aż do egzaminu po 6 tygodniach. Z końcem r. 1915/16 otrzymają *wszyscy* uczniowie świadectwa roczne tej klasy, której materyał przerabiano w II. półroczu; w świadectwach zaznaczone będzie uczęszczanie do klasy kombinowanej z powołaniem się na (niniejszy) reskrypt ministeryalny.

Tworzenie *oddziałów równorzędnych* o planie normalnym jest możliwe, ale za zezwoleniem R. S. K. *Opłatę szkolną* należy pobierać tylko w tej kwocie, jaka przypadała dawniej za jedno półrocze. *Uwolnienie*, przyznane w r. 1913/14, pozostaje w mocy, o ile są wymagane warunki. Uczniowie, którzy w r. 1914/15 byliby w normalnych warunkach ukończyli *najwyższą klasę* zakładu, mogą być w tym zakładzie, do którego uczęszczali przed wojną lub w innym, wyznaczonym przez R. S. K. dopuszczeni *najpierw do egzaminu rocznego* z najwyższej klasy, a następnie do *egzaminu dojrzałości* z przyznaniem wszelkich ułatwień, z jakich korzystają publiczni uczniowie i prywatyści.

Do *I. klasy* przyjmować należy na podstawie egzaminu wstępnego.

Przy przyjmowaniu uczniów należy postępować z należytą *ostrożnością*, surowością, a w razie przerwy w studyach żądać, o

ile to się da, stwierdzania, czem się uczeń zajmował w tym czasie.

Ze względu na przeglądy obowiązanych do służby w pospolitem ruszeniu, aż do urodzonych w roku 1898 włącznie, wydało Ministerstwo Wyznań i Oświaty szereg rozporządzeń w sprawie ulg przy egzaminach, które to rozporządzenia podaje się w streszczeniu jak następuje: Uczniowie klasy najwyższej, powołani pod broń, mający 18 lat ukończonych, mogą być dopuszczeni do egzaminu dojrzałości przed normalnym terminem. Przytem można *zaniechać* u uczniów swego zakładu egzaminu pisemnego, a nawet ustnego w całości lub w części, gdy dojrzałość ich nie ulega wątpliwości. O tych dyspenzach rozstrzyga komisya większością głosów. Pisemny i ustny egzamin następuje po sobie bezpośrednio. Świadectwa wydaje się na zwykłych formularzach *z klauzulą*, że egzamin odbył się na podstawie rozp. Min. W. i O. z 29/1 1908 l. 10051 (w gimn. realnych 12/11 1910 r. l. 48077) oraz rozp. Min. W. i O. z 8/10. 1914 r. l. 2988. Eksternistom nie przysługują żadne dyspenzy, oprócz wcześniejszego terminu. M. W. i O. 8/10. 1914. l. 2988, R. S. K. 31/3. 1915. l. 6146/IV.

Wszystkie ulgi, przysługujące kandydatom c. i k. armii wspólnej, marynarki i c. k. obrony krajowej, przyznaje się także polskim Legionistom. Min. W. i O. 9/11. 1914. l. 3366, R. S. K. 13/11. 1914. l. 3876/IV.

Świadectw nie wydaje się kandydatom, lecz odsyła do komendy wojskowej. Te same ulgi maturalne mogą otrzymać kandydaci, którzy w r. 1913/14. ukończyli prawidłowo *przedostatnią klasę*, chociaż nie zapisali się do klasy najwyższej. R. S. K. 31/3. 1915. l. 6146/IV.

Przedwczesny egz. dojrzałości można też odbyć z kandydatem, którego w letnim lub w jesiennym terminie 1913/14 reprobowano na pół roku. Min. W. i O. 15/11 1914 l. 48.708. Toż samo dotyczy reprobowanych na rok, choćby nie powtarzali VII klasy. Min. W. i O. 30/1 1915 l. 279 R. S. k. 28/2 1915 l. 3642/IV.

Te same ulgi przyznano uczniom w r. 1897 urodzonym. Min. W. i O. 28/5 1915 l. 1515. R. S. k. 5/6 1915 l. 10.241/IV.

Uczniów najwyższej klasy kombinowanej należy co do wcześniejszej matury traktować na równi z uczniami najwyższej klasy normalnej, jeżeli udowodnią rocznem świadectwem, iż

ukończyli z pomyślnym wynikiem klasę VI. Min. W. i O. 6/11 1915 l. 32.550 R. S. k. 11/11 1915 l. 26.282/IV.

Uczniów, urodzonych w r. 1897, którzy w roku 1914/15 uzyskali roczne świadectwo z przedostatniej klasy, a w r. 1915/16 zostali przyjęci do klasy najwyższej, należy na ich prośbę, przed wstąpieniem do czynnej służby wojskowej, bezzwłocznie przypuścić do złożenia wcześniejszego egz. dojrzałości z przyznaniem ulg, według reskryptu z 8/10 1914 r. l. 2988. Min. W. i O. 17/9 1915 l. 26.857 R. S. k. 29/9 1915 l. 20.985/IV.

To samo przyznano uczniom, urodzonym w r. 1898, którzy w r. 1914/15 uzyskali roczne świadectwo z przedostatniej klasy, a potem dobrowolnie wstąpili do wojska, jakoteż uczniów z roczników aż do r. 1896. włącznie, (o ile w r. 1914/15. ukończyli przedostatnią klasę), którzy mają po urlopie ponownie wstąpić do wojska, lub wskutek nowego przeglądu. Min. W. i O. 10/11 1915 l. 30.571. R. S. K. 16/11 1915 l. 26.646/IV. Jednak te ulgi odnoszą się jedynie do uczniów, których rzeczywiście przyjęto do klasy najwyższej; o ile zaś pełnią służbę wojskową, muszą uzyskać urlop w celu uczęszczania do szkoły. Także nie mogą już obecnie uczniowie w r. 1898 urodzeni w celu dobrowolnego wstąpienia do wojska, zdawać wcześniej egzaminu dojrzałości; tacy uczniowie mają nadal do szkoły uczęszczać (ten sam reskrypt)

Uczniowie, o których w poprzednim ustępie mowa, otrzymają od komendy urlop na 4 tygodnie w celu wpisania się do klasy najwyższej i zdania matury wojennej. Urlop liczy się od dnia przybycia do siedziby zakładu. Dyrekcya wyda uczniowi poświadczenie uczęszczania, które tenże ma natychmiast przesłać komendzie. Asenterowani uczniowie najwyższej klasy otrzymają jednak urlop tylko na 3—6 dni, jeśli przed poborem byli już najmniej 4 tygodnie w tej klasie. Min. W. i O. 4/12 1915 l. 36.222. Min. wojny 27/11 1915 l. 21.792. Abt. 2/W. (w porozum. z Min. obr. kr.) R. S. K. 9/12 1915 l. 29.314/IV.

C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 19/7 1915. l. 14.082/IV. ułatwiła zdawanie egzaminu poprawczego. Uczniowie, którzy mogą udowodnić w sposób wiarygodny (poświad. dyrektora, lub przynajmniej członka grona), iż byli w r. 1913/14. przeznaczeni do egz. popr., mogą zdawać poprawkę w którejkolwiek szkole średniej, jeśli właściwy zakład jeszcze nie jest czynny. Jednak uczniom takim wydaje się tylko poświad-

czenie z powołaniem się na niniejszy reskrypt, które następnie właściwa dyrekcya wymieni na roczne świadectwo, a poświadczenie przechowa w katalogu.

W sprawie uwolnienia uczniów od opłat szkolnych wydała c. k. Rada szkolna krajowa rozporządzenia, które podaje się w streszczeniu następującem:

W razie szczególnie uwzględnienia godnych okoliczności, można wyjątkowo uwolnić od opłaty szkolnej tych uczniów, którzy będą dopuszczeni do *prywatnego egzaminu* z materyału nauki tej klasy, do której mogli wstąpić na podstawie wyniku zeszłorocznej klasyfikacyi (w myśl rozp. Min. W. i O. z 10/4 1915 l. 10.641).

Zwłaszcza można tych uczniów uwolnić, którzy w r. 1913/14 byli uwolnieni i uwolnienia z końcem tegoż roku nie stracili. Min. W. i O. 20/6 1915 l.18.704 R. S. K. 8/7 1915 l. 12.502/IV.

Uczniowie *klas kombinowanych* zatrzymują uwolnienie od opłaty szkolnej, ważne z końcem r. 1913/14, bez względu na to, czy po przerwie studyów, spowodowanej wydarzeniami wojennemi wstąpili ponownie do szkoły z początkiem I. półrocza, czy uczynią to dopiero z początkiem II. półrocza. R. S. K. 15/12 1915 l. 28.097/IV.

W I. półroczu 1915/16 mogą być także uwolnieni ci uczniowie publiczni, którzy wykażą się świadectwem złożonego z pomyślnym wynikiem egzaminu za r. szk. 1914/15, jeśli grono naucz. uzna ich zachowanie się w r. b. za „dobre."

W II. półroczu można uwolnić uczniów klas kombinowanych, którzy płacili opłatę w I. półroczu, a za to półrocze nie otrzymują żadnego świadectwa, jeśli grono naucz. poprze ich prośbę. Min. W. i O. 6/11 1915 l. 32.810. R. S. K. 14/11 1915 l. 26.495/VII.

Uwolnienie od opłaty szk. pozostałe w mocy z końcem r. 1913/14, *zatrzymują* przy wstępie na r. 1915/16: a) *w klasach normalnych* uczniowie publiczni, którzy w r. 1914/15 do szkoły uczęszczać nie mogli, bez względu na to, czy z końcem tego roku złożyli egzamin, czy po przerwie wstąpili do tej klasy, do której byli uzdolnieni, b) *w klasach kombinowanych* uczniowie publiczni, powtarzający w I. półroczu materyał naukowy klasy, którą w roku szk. 1914/15 z dobrym postępem ukończyli w innym zakładzie publicznym, lub tacy, którzy z materyału nauki tej klasy złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin roczny, bądź w zakładzie publicznym, bądź przed specyalną komisyą egzamina-

cyjną. O *uwolnienie* mogą się *ubiegać:* a) uczniowie publiczni, którzy na podstawie wyniku klasyfikacyi za r. 1913/14 *uzyskali warunki* do uwolnienia potrzebne, bez względu na to, czy za r. szk. 1914/15 złożyli egzamin w zakładzie publicznym lub przed komisyą czy też po rocznej przerwie wstąpili do klasy, do której byli uzdolnieni b) uczniowie publiczni nieuwolnieni od opłaty, którzy w r. 1914/15 ukończyli klasę z pomyślnym skutkiem, choćby w r. b. w klasie kombinowanej powtarzali w I. półr. materyał nauki tej samej klasy. Równocześnie z innymi uczniami mogą wnieść podanie tacy uczniowie (klas normalnych lub kombinowanych), którzy w r. 1913/14 nie byli uwolnieni i *nie uzyskali z końcem roku warunków* potrzebnych, a w r. 1914/15 złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin roczny bądź w zakładzie publicznym bądź przed specyalną komisyą ale podania te należy przedłożyć *osobnem sprawozdaniem* z osobnym protokołem uchwał grona. Odroczenie terminu opłaty odnosi się w zakładzie o klasach kombinowanych nie tylko do I. klasy, ale także do II. klasy, do uczniów, którzy w r. 1914 złożyli egzamin wstępny do I. klasy. Uczniowie, którzy w r. 1913/14 lub 1914/15 *utracili* uwolnienie *jedynie* wskutek niewystarczającej cenzury *z zachowania się* obowiązani są uiścić opłatę za I. półrocze b. r. (R. S. K. 5/10 1915 l. 21.148/IV.)

C. k. Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia 19/10 1915 l. 23114/IV normuje plan nauki historyi naturalnej w klasach kombinowanych: a) w klasie II/III należy zastosować zwyczajny plan klasy I. i II. przeznaczający botanikę na miesiące wiosenne i letnie, przerobić ją w miesiącach jesiennych, a w lecie uzupełnić. b) w klasie V/VI. uczyć w 3 pierwszych miesiącach mineralogii, w 5 dalszych zoologii w 3 ostatnich botaniki, c) w szkole realnej przeznaczyć na botanikę wrzesień i październik, oraz czas od połowy kwietnia do końca roku, a inne miesiące na zoologię.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 29/2 1916 l. 4146 poleciła, z uwagi na niemożliwość dostatecznego wyćwiczenia uczniów klasy połączonej I/II. w piśmie rondowem i igiełkowem w jednem półroczu, pozostawić naukę kaligrafii w tej klasie także w 2-giem półroczu w jednej godzinie tygodniowo. Przedmiotem nauki w tej godzinie ma być pismo rondowe i igiełkowe.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 19/7 1915 l. 13738/IV intymuje reskrypt Ministerstwa Wyz. i O. z dnia 2/6 1815 l.

533/K. U. M. w sprawie wojskowego przygotowania dojrzalszej młodzieży szkolnej, którego streszczenie brzmi jak następuje: 1) Nauka gimnastyki, oparta na regułach ćwiczeń wojskowych, według „Richtlinien für militärische Jugendvorbereitung“, winna być z reguły obowiązkową dla wszystkich uczniów klas wyższych w przepisanym wymiarze godzin. 2) Gry i zabawy polowe (w terenie) przystosowane do potrzeb wojskowego przygotowania młodzieży, należy urządzać według możliwości jak najczęściej w czasie wolnym od nauki 3) W każdym miesiącu może dyrekcya uwalniać na jeden dzień uczniów od nauki, celem odbycia całodziennych ćwiczeń polowych. Gdzie jest więcej zakładów, można łączyć młodzież równego wieku, zwłaszcza od 16. do 18. roku życia w większe oddziały dla wspólnych ćwiczeń wojskowych. Uwalniać można tylko dla ważnych powodów, a nazwiska uwolnionych zapisywać w osobnym wykazie. 4) Organizowanie i kierownictwo wojskowych ćwiczeń polowych jest obowiązkiem członków grona, posiadających wyćwiczenie wojskowe. W braku nauczycieli uzdolnionych zwróci się dyrekcya do komendy wojskowej o delegowanie oficerów, ale nadzór i pomoc należy mimo to do grona. 5) Nauka strzelania ma być dostępna dla wszystkich uczniów klas wyższych. 6) Zaleca się wprowadzanie nauki szermierki, pływania, wiosłowania, oraz innych ćwiczeń. 7) Już od początku roku szkolnego należy rozpocząć pracę nad fizycznem wychowaniem młodzieży. 8) Celem przyznania odpowiednich remuneracyi nauczycielom, którzy w tej sprawie oddadzą szczególne usługi, przedstawi dyrekcya we właściwym czasie umotywowane wnioski. 9) Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni się zaznajomić z obfitą literaturą pedagogiczno — dydaktyczną, zajmującą się kwestyą nowych obowiązków i potrzeb szkoły wobec wojny. Dyrekcya zechce zaopatrzyć bibliotekę w stosowną ilość dzieł i rozpraw (dołączono „Richtlinien“).

Prez. RSK. z dn. 1/IX 1915 l. 188 w myśl reskr. Min. W. i O. z dn. 31/VII 1915 l. 2083 wzywa Dyrekcye, by wobec zwiększającego się ciągle przepełnienia gimnazyów i szkół realnych wpływały pouczająco, celem skierowania młodzieży do zawodów praktycznych i szkół zawodowych, przemysłowych, handlowych i seminaryów naucz., jako otwierających widoki szybszego uzyskania pomyślnych warunków bytu.

RSK. z dn. 19/IX. 1915. l. 20611/IV. upoważnia wyjątkowo Dyrekcye do zezwalania uczniom, rzeczywiście ubogim, na dono-

szenie odzieży cywilnej, jednak każdy uczeń nosić musi przynajmniej przepisaną czapkę i odznaki klasy.

Dyr. kolei państw. w Krakowie rozp. z dn. 26/XI 1915 l. 123-1/II i we Lwowie z dn. 6/XI 1915 l. 386 F/II w myśl reskr. Minist. kol. z dn. 19/XI 1914 l. 17605/6 A zarządzają, że zniżki kolejowe bez wyjątku podlegają opłacie należyt. manipul. w kwocie 1 Kor. od osoby składanej w gotówce równocześnie z podaniem, nadto uczniowie nieuwolnieni od opłaty czesnego mają przedłożyć podanie potwierdzone co do ubóstwa rodziców przez c. k. Starostwa, a na otrzymanym certyfikacie zniżki nakleić stempel za 25 h. Uczniowie zakładów nie mających czesnego i uczniowie mieszkający z rodzicami w miejscu zakładu otrzymują zniżki na podstawie podań rodziców do Dyrek. kol., w której okręgu leży szkoła: podanie takie ma zawierać potwierdzenie Dyrek. szkoły, iż petent jest uczniem tego zakładu i c. k. Starostwa co do ubóstwa rodziców.

Prez. RSK. z dn. 27/III 1916 l. 62 wzywa młodzież i naucz. do żywego i czynnego udziału w „Tygodniu Czerwonego Krzyża".

RSK. z dn. 28/III 1916 l. 6480/IV poleca, by Dyrekcye w Sprawozdaniach umieszczały kronikę udziału zakładu w wojnie światowej.

Dyr. kol. państw. w Krakowie reskr. z dn. 12/IV 1916 l. 6003/53 b. VI zarządza, że kolejowe legitymacye szkolne mają być potwierdzane przez Dyrekcyą szk. z początkiem każdego półrocza szk. i zawierać dokładne oznaczenie czasu trwania półrocza.

Prez. RSK. reskr. z dn. 6/V 1916 l. 90 zawiadamia, iż kasy będą przyjmować od uczniów na cele IV pożyczki wojennej kwoty od 2 Kor. za „kartami oszczędnościowemi pożyczki wojennej".

RSK. rozp. z dn. 19/X 1915 l. 23114/IV i 9/VI 1916 l. 11248/IV kładąc nacisk na przestrzeganie oszczędności w szkole, zaleca unikanie zmian podręczników i pouczanie uczniów o konieczności oszczędzania papieru.

C. k. Rada szkolna krajowa rozp. z dnia 30. czerwca 1916 l. 12910. zezwoliła wyjątkowo na podstawie reskryptu Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dnia 15. czerwca 1916 l. 18546., aby uczniów tych szkół średnich, w których rok szkolny 1915/16 zamknięto przedwcześnie nie wyczerpawszy materyału naukowego a świadectwa roczne musiały być przedwcześnie wydane, dopuszczono z początkiem najbliższego roku szkolnego do po-

nownego egzaminu i klasyfikacyi nawet w tym wypadku, jeżeli z końcem roku szkolnego 1915/16. otrzymali postęp niedostateczny z dwóch, lub więcej przedmiotów, jednak pod warunkiem, że zresztą praca, pilność i zachowanie się uczniów usprawiedliwia to wyjątkowe traktowanie. W takich wypadkach należy od ucznia zażądać zwrotu odnośnego świadectwa, a na podstawie ponownego egzaminu wydać nowe. Postanowienie niniejsze stosuje się także do uczniów, którzy uzyskali świadectwo roczne na podstawie egzaminu, odbytego przed komisyą egzaminacyjną, ustanowioną na czas wojny dla uczniów z Galicyi.

W sprawie przypuszczenia do egzaminu, poprawczego rozstrzyga w każdym wypadku z osobna Dyrektor zakładu, po wysłuchaniu wniosku grona nauczycielskiego, uczącego w danej klasie.

VII. Fizyczny rozwój młodzieży.

Ćwiczenia fizyczne odbywały się na obowiązkowej nauce gimnastyki, której udzielano uczniom każdej klasy po 2 godziny tygodniowo. Uwolnienie od tej nauki uzyskiwali tylko uczniowie, którzy przedłożyli świadectwo lekarskie, stwierdzające niemożliwość brania w niej udziału.

W ubiegłym roku szkolnym nie przerabiano zwykłego materyału ćwiczebnego, zawartego w planie obowiązującym, a to z powodu braku sali gimnastycznej. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“, od którego wynajmowano salę gimnastyczną, nie zrestaurowało jej po zniszczeniach z roku 1914/15, więc uczniowie uczęszczali na gimnastykę na boisko, gdzie się odbywały gry i zabawy, a przeważnie wypełniano godziny obowiązkowej gimnastyki przygotowaniem wojskowem w myśl wskazówek zawartych w reskrypcie ministeryalnym z dnia 2. czerwca 1915 l. 533/K. U. M. Rzecz oczywista, że ćwiczenia te doznały w późnej jesieni i w zimie bardzo poważnych przeszkód, wskutek których często musiały być zaniechane.

Wskutek utrudnień komunikacyjnych i w ogóle utrudnień w swobodzie ruchu, nie przedsiębrano wycieczek szkolnych. Zrobiono tylko jedną wycieczkę jako ćwiczenie w dłuższym marszu.

VIII. IX. X. Warstaty szkolne i kółka naukowe, a mianowicie kółko matymateczno-fizyczne i kółko chemiczne nie istniały w bieżącym roku szkolnym z powodu braku czasu, a w początkach roku szkolnego (do 10. stycznia 1916) z powodu braku miejsca.

XI. Zestawienie dochodów i rozchodów.

	Dochody		Rozchody	
a) Fundusz środków naukowych.	K.	h.	K.	h.
Datki uczniów na środki naukowe w roku szk. 1914/15.	260	—		
Taksa wstępna w roku szk. 1914/15.	218	40		
Datki uczniów na środki naukowe w roku szk. 1915/16	618	—		
Taksa wstępna w roku szkol. 1915/16	336	—		
Taksy za wydane duplikaty świadectw w roku 1915/16	66	—		
Niedobór wykazany w rachunku, przedłożonym c. k. Radzie szk. kraj. za rok 1914.			112	56
Na gabinet fizyki wydano			301	23
Na gabinet chemii, na drobne potrzeby wydano: .			40	—
Na bibliotekę uczniów wydano			649	74
Na czasopisma			28	—
Na gabinet geometryi wykreślnej			18	60
Na mapę ścienną			20	—
Pozostałość kasowa na rok 1916/17			328	27
Ogółem	1498	40	1498	40
b) Fundusz gier i zabaw.				
Pozostałość kasowa po zamknięciu rachunku za rok 1914	40	38		
Zebrano przy wpisach za rok szk. 1915	125	—		
Zebrano przy wpisach za rok szk. 1916	308	—		
Na piłki i wkłady gumowe do zabaw			55	—
Pozostałość kasowa niezamkniętego rachunku za rok 1916			418	38
Razem	473	38	473	38
c) Fundusz ubogich uczniów.				
Pozostałość kasowa z roku szk. 1914	84	22		
Zebrano z datków dla ubogich uczniów w r. 1915.	25	30		
„ „ „ „ „ w r. 1916.	184	90		
Datek Dr. Poliwki dla biednych uczniów	42	80		
% od włożonych pieniędzy na książeczce K. O. Nr. 4238	12	08		
Księgarnia Jasielskiego za dostarczone podręczniki szkolne			241	10
Pozostałość kasowa z roku 1916.			108	20
Ogółem	349	30	349	30

Szkolna Kasa Oszczędności.

Szkolna kasa Oszczędności w latach 1915. i 1916. z powodów, od zakładu niezależnych, nie funkcyonowała. Pieniądze uczniów złożone są na książeczce Kasy Oszczędności miejskiej Nr. 12249, a stan z dnia 1. lipca 1916. wzrósł do kwoty 2239 K. 21 h.

XIIa. Statystyka uczniów.

Stan z końcem I. półrocza roku szk. 1915/16.
(Liczby drobne u góry oznaczają ucz. prywatnych).

	W KLASIE I. (a, b)	I-II. a	I-II. b	II-III. a	II-III. b	III-IV. a	III-IV. b	IV-V. (V. a, b)	V-VI. (VI. a, b)	VI-VII. (VII. a, b)	Razem
I. Liczba uczniów.											
Z końcem roku szkolnego 1914:	28, 29	30	32^{1}	21	18	35^{2}	30^{2}	19, 21^{1}	22, 23	23, 22^{1}	353^{7}
Przyjętych na początku r. szk. 1915/16	35	30	29	29	28	25	24	30	40	20	290
W ciągu I. półrocza przybyło	1	1	1	—	1	—	—	—	2	2	8
Wogóle zatem przyjęto w r. szk. 1915/16	36	31	30	29	29	25	24	30	42	22	298
Między tymi było:											
Z zakładów obcych z klasy niższej	—	—	2	1	4	1	2	5	3	1	19
„ „ „ repetentów . .	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Na podstawie egzaminu wstępnego .	36	31	25	—	—	—	—	—	2	—	94
Ponownie przyjętych:											
Uzdolnionych z klasy niższej	—	—	—	26	18	20	15	20	25	11	135
Uzdolnionych z kursów poza granicami kraju	—	—	—	1	4	1	4	—	6	7	23
po przerwie	—	—	—	—	—	—	3	2	3	—	8
Repetentów tutejszego zakładu . . .	—	—	1	1	3	3	—	3	3	3	17
W ciągu I. półrocza wystąpiło . . .	4	3	3	—	—	1	—	2	8	7	28
Liczba uczniów z dniem 15. lutego 1916	32	28	27	29	29	24	24	28	35	15	270
Między tymi było:											
zwyczajnych	32	28	27	29	29	24	24	28	32	14	267
prywatnych	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4
II. Według miejsca urodzenia.											
W Stanisławowie	9	14	12	15	9	8	8	13	13^{3}	5	106^{3}
W powiecie stanisławowskim	10	3	4	4	7	5	3	3	3	—	42
W innych powiatach Galicyi	12	10	11	9	11	10	13	12	16	9^{1}	113^{1}
Na Bukowinie	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2
W Austryi niższej	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
We Węgrzech	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W Rosyi	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32^{3}	14^{1}	267^{4}
III. Według języka ojczystego:											
Mówiących po polsku	30	21	22	25	21	18	20	24	26^{1}	11^{1}	218^{2}
„ po rusku	2	4	5	3	1	5	1	4	5^{2}	3	33^{2}
„ po niemiecku	—	3	—	1	7	1	3	—	1	—	16
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32^{3}	14^{1}	267^{4}
IV. Według wyznania religijnego:											
Wyznania rzymsko-katol.	25	17	17	21	14	10	13	22	16^{1}	7^{1}	162^{2}
„ grecko-katolickiego	3	6	6	4	2	5	1	4	6^{2}	3	40^{2}
„ ormiańsko-katolickiego . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ ewangielickiego	—	2	—	1	7	—	3	1	1	—	15
„ mojżeszowego	3	3	4	3	6	9	7	1	9	4	49
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32^{3}	14^{1}	267^{4}

	W KLASIE										
	I.	I-II a	I-II b	II-III. a	II-III. b	III-IV. a	III-IV. b	IV-V.	V-VI.	VI-VII.	Razem
V. Wiek uczniów.											
Lat 11 miało	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
„ 12 „	10	8	9	—	—	—	—	—	—	—	27
„ 13 „	7	11	9	9	3	—	—	—	—	—	39
„ 14 „	3	8	8	10	12	9	3	—	—	—	53
„ 15 „	2	1	1	6	9	8	10	3	—	—	40
„ 16 „	—	—	—	4	3	3	9	8	8	—	35
„ 17 „	—	—	—	—	1	3	2	11	7	—	24
„ 18 „	—	—	—	—	1	1	—	6	14[2]	7[1]	29[3]
„ 19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3
„ 20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1[1]	—	1[1]
„ 21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4
„ 22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32[3]	14[1]	267[4]
VI. Według miejsca zamieszkania rodziców:											
Miejscowych	28	22	24	23	24	21	21	22	27[2]	13[2]	226[4]
Zamiejscowych	4	6	3	6	5	3	3	6	5	1	41
a mianowicie w powiatach:											
Powiat Stanisławów	—	2	1	1	2	—	1	1	—	—	8
„ Bohorodczany	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	4
„ Buczacz	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
„ Dolina	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	3
„ Drohobycz	—	—		—	—	—	—	—	—	1	1
„ Horodenka	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	4
„ Kałusz	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	4
„ Kołomyja	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	3
„ Kosów	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Kraków	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
„ Lwów	—	1	—	—		—	—	—	—	—	1
„ Nadwórna	—	—	1	—	—	—	1	1	2	—	5
„ Rawa ruska	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Tłumacz	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
„ Tarnopol	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32[3]	14[2]	267[4]
VII. Według stanu i zawodu rodziców:											
Włościan i zarobników	—	2	2	—	1	—	1	—	—	—	6
Rzemieślników i przemysłowców	13	6	5	10	10	6	6	9	8	5	78
Kupców	—	2	1	1	2	4	3	2	2	2	19
Urzędników, sług rządowych i autonomicznych	12	15	16	13	11	6	9	14	11[3]	4[1]	111[3]
Księży	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	3
Nauczycieli	2	2	2	3	—	3	2	1	1	—	16
Oficerów i urzędników wojskowych	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Notaryuszy, adwokatów, lekarzy	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Prywatnych oficyalistów	—	—	1	—	—	1	1	—	2	—	5
Prywatnych inżynierów i budowniczych	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	4
Wdów i sierót	4	1	—	—	3	2	2	1	6[1]	3	22[1]
Razem	32	28	27	29	29	24	24	28	32[3]	14[1]	267[4]

VIII. Klasyfikacya uczniów.

	W klasie I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI. a	VI. b	VII. a	VII. b	Razem
Odnośnie do roku szkolnego 1914:															
Egzamin poprawczy zdawać pozwolono uczniom:	6	3	3	8	5	5	7	6^{1}	3	5	7	5	5	7	75^{1}
Złożyło egzamin poprawczy z wynikiem pomyślnym	4	2	1	6	4	5	5	4^{1}	2	2	6	3	1	4	49^{1}
Złożyło egzamin poprawczy z wyni kiem niedostatecznym	-	—	—	—	1	—	—	–	–	—	—	—	—	1	2
Do egzaminu poprawczego nie zgłosiło się	2	1	2	2	—	—	2	2	1	3	1	2	4	2	24
Ostateczny wynik klasyfikacyi w roku 1914.															
Do klasy następnej było:															
chlubnie uzdolnionych	—	—	2	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	8
uzdolnionych	25	28	21	19	16	15	25	18^{1}	14	12	14	17	16	13	253
nieuzdolnionych	1	—	5	9^{1}	5	3	8	8^{1}	4	6^{1}	6	4	3	6	68^{1}
Niezgłoszonych do egzaminu poprawczego	2	1	2	2	—	—	2	2	1	3	1	2	4	2	24
Razem	28	29	30	32^{1}	21	18	35	30^{2}	19	21^{1}	22	23	23	22	353^{4}

	W klasie I.	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V.	VI.	VII.	Razem
Odnośnie do uczniów, którzy w pierwszem półr. r. szk. 1916. w myśl reskryptu ministeryalnego z dnia 25. sierpnia 1915. l. 25192. otrzymali świadectwo roczne z klasy kombinowanej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egzamin poprawczy zdawać pozwolono	—	4	4	9	3	8	5	5	8	3	49
Złożyło egzamin poprawczy z wynikiem dobrym	—	4	3	8	3	8	5	5	5	2	43
Złożyło egzamin poprawczy z wynikiem niedostatecznym	—	—	1	1	—	—	—	—	2	1	5
Do egzaminu poprawczego nie zgłosił się	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Ostateczny wynik klasyfikacyi:											
chlubnie uzdolnionych	—	—	—	—	—	—	2	—	--	—	2
uzdolnionych	—	25	24	23	15	20	14	24	18^{1}	4^{1}	167^{2}
nieuzdolnionych	—	3	3	5	9	3	4	4	7^{2}	1	39^{2}
Nieklasyfikowanych uczniów, którzy mieli świadectwo tej klasy, z kursów, lub z lat dawnych	—	—	—	1	5	1	4	—	6	9	26
Razem	—	28	27	29	29	24	24	28	32^{3}	14^{1}	234^{4}

XIIb. Statystyka uczniów

Stan z końcem drugiego półrocza roku szk. 1915/16.

	W KLASIE										Razem
	I.	II.		III.		IV.		V.	VI.	VII.	
		a	b	a	b	a	b				
I. Liczba uczniów.											
Na początku drugiego półrocza roku szk. 1915/16	38	33	34	26	26	23	22	31	25	14	272
Między tymi było:											
Uzdolnionych do przejścia do kl. wyż.	32	26	23	24	17	19	15	24	16	4	200
Repetentów, których cofnięto do klasy niższej	6	3	10	—	5	1	3	6	2	—	36
Przyjętych na podstawie egzaminu wstępnego	—	4	1	1	—	1	—	—	1	1	9
Uczniów nieklasyfikowanych, którzy mieli świadectwa	—	—	—	1	4	2	4	1	6	9	27
Uczniów, którzy wystąpili w ciągu 2-go półrocza	2	2	2	2	1	1	—	1	—	1	12
Liczba uczniów z końcem r. szkoln.	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
II. Według miejsca urodzenia:											
W Stanisławowie	10	14	12	13	9	7	8	13	10	5	101
W powiecie stanisławowskim	9	4	6	4	4	5	5	4	—	—	41
W innych powiatach Galicji	15	13	13	7	10	10	8	13	15	7	111
Na Bukowinie	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
W Austryi dolnej	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Na Węgrzech	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
W Rosyi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
III. Według języka ojczystego:											
Mówiących po polsku	33	25	26	20	18	18	19	24	21	10	210
„ po rusku	2	4	4	3	1	4	1	5	4	3	31
„ po niemiecku	1	2	2	1	6	—	2	1	—	—	15
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
4. Według wyznania religijnego:											
Wyznania rzymsko-katol.	26	22	22	16	13	11	13	19	16	6	164
„ grecko-katol.	3	6	6	4	2	4	1	5	4	3	38
„ ormiańsko-katol.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ ewangielickiego	1	1	1	1	6	—	2	2	—	—	14
„ mojżeszowego	5	2	3	3	4	7	6	4	5	4	43
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260

	W KLASIE I.	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V.	VI.	VII.	Razem
V. Wiek uczniów.											
Lat 11 miało	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
„ 12 „	11	7	9	—	—	—	—	—	—	—	27
„ 13 „	9	12	8	9	3	—	—	—	—	—	41
„ 14 „	3	9	12	6	9	8	3	—	—	—	50
„ 15 „	2	3	2	5	10	7	6	3	—	—	38
„ 16 „	—	—	1	4	3	3	9	9	7	—	36
„ 17 „	—	—	—	—	—	3	3	10	6	—	22
„ 18 „	—	—	—	—	—	1	1	8	10	7	27
„ 19 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3
„ 20 „	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3
„ 21 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
„ 22 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
VI. Według miejsca zamieszkania rodziców:											
Miejscowych	30	25	28	21	22	20	18	25	20	11	220
Zamiejscowych	6	6	4	3	3	2	4	5	5	2	40
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
VII. Klasyfikacya uczniów:											
Za drugie półrocze roku szkoln. 1916.											
Do klasy następnej było:											
chlubnie uzdolnionych	1	3	1	2	—	1	2	—	—	—	10
uzdolnionych	26	21	17	13	14	13	13	22	17	11	167
nieuzdolnionych	4	2	6	1	4	2	3	4	5	—	31
Pozwolenie na egz. popraw. otrzymało	5	5	8	8	7	6	4	4	3	2	52
Nie klasyfikowano	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem	36	31	32	24	25	22	22	30	25	13	260
VIII. Opłata szkolna:											
Opłatę szkolną złożyło:											
Uczniów publicznych i prywatnych za I. półrocze roku szk. 1915/16	10	7	11	5	5	3	6	7	5[3]	1[1]	60[4]
Uczniów publicznych i prywatnych za II. półrocze roku szk. 1915/16	10	5	10	2	7	2	4	5	1	1	47
Od opłaty szkolnej było uwolnionych											
w I. półroczu roku szkol. 1915/16.	22	21	17	24	23	21	17	21	24	13	203
w II. półroczu roku szkol. 1915/16.	25	26	22	22	18	20	18	24	21	12	208
Opłata szkolna wynosiła:											
w I. półroczu roku szkoln. 1916.	400	280	440	200	200	120	240	280	320	80	2560
w II. „ „ „ 1916.	400	200	400	80	280	80	160	200	40	40	1880
Razem											4440

	W KLASIE										
	I.	II.		III.		IV.		V.	VI.	VII.	Razem
		a	b	a	b	a	b				
IX. Frekwencya na przedmioty nadobowiązkowe.											
Język ruski	5	6	6	8	2	3	1	4	5	3	43
Stenografia	—	—	—	12	8	5	11	8	1	—	45
Śpiew	12	5	7	4	2	1	3	5	5	2	46
Religia ewangielicka	1	1	1	1	6	—	2	2	—	—	14
X. Stypendya.											
Liczba ogólna stypendyów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Ogólna kwota stypendyów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	300

KRONIKA ZAKŁADU.

Z powodu wydarzeń wojennych Zakład był w roku szkol. 1914/15. nieczynny, losy zaś, jakie w tym czasie przechodził, przedstawione są we wstępie niniejszego sprawozdania. Regularna nauka rozpocząć się mogła dopiero w roku 1915/16.

Egzamina poprawcze z roku szkolnego 1913/14. odbyły się częściowo we wrześniu roku 1914, częściowo zaś we wrześniu roku 1915. jednakże 24 uczniów, przeznaczonych do tego egzaminu, nie zgłosiło się wcale.

Ponieważ budynek szkolny był w roku 1914/15. wielokrotnie zajmowany na postój wojsk, tudzież na szpitale wojskowe, zarówno przez nasze, jak i nieprzyjacielskie władze, przeto przed rozpoczęciem nauki w roku 1915/16. przeprowadzono w sierpniu tego roku gruntowną desinfekcyę sal wykładowych i naprawiono szkody, którym budynek uległ w czasie inwazyi. Równocześnie pracowano nad naprawą zniszczonych sprzętów szkolnych. Czynności te ukończono w pierwszej połowie września i przyprowadzono budynek szkolny do takiego stanu, że można było ogłosić wpisy na nowy rok szkolny.

Wpisy te odbyły się 7. i trwały do 9. września, 10. zaś września rozpoczęto nowy rok szkolny solennem nabożeństwem w kościele i w cerkwi.

Egzamina wstępne do klasy pierwszej odbyły się dnia 10. września i w dniach następnych, ponieważ młodzież, z powodu utrudnień komunikacyjnych, zgłaszała się do tych egzaminów nieregularnie. Do tego egzaminu zgłosiło się razem 46 uczniów, z których przyjęto 31, reprobowano zaś 15.

Wskutek przerwy, wywołanej inwazyą nieprzyjacielską, zorganizowano w roku szkolnym 1915/16. naukę w myśl reskryptu Ministerstwa z dnia 25/VIII. 1915. l. 25.192. i rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 31/VIII. 1915. l. 18.571., stwarzających t. zw. klasy kombinowane, w których uczniowie mieli w jednym roku przerobić materyał dwu klas.

Dnia 4/X. 1915., jako w dniu Imienin Najjaśniejszego Pana Cesarza Franciszka Józefa I., odbyło się solenne nabożeństwo w kościele szkolnym dla obu obrządków katolickich. Po nabożeństwie wzięła młodzież udział w uroczystym poranku, urządzonym w przystrojonej sali szkolnej, na którym wygłosił prof.

Edmund Wolański przemówienie o życiu i rządach Naj. Pana Cesarza Franciszka Józefa I. Po tem przemówieniu odśpiewała młodzież „Hymn ludu".

Dnia 4/XII. odbyło się nabożeństwo dziękczynne, jako w rocznicę wstąpienia na tron najmiłościwiej nam panującego Cesarza.

Dnia 18/XI. wzięła młodzież udział w nabożeństwie szkolnem, odprawionem za spokój duszy ś. p. Najdostojniejszej Cesarzowej Elżbiety.

Dnia 12. lutego 1916. rozdano uczniom klas kombinowanych świadectwa roczne, uczniom zaś klasy I. świadectwa półroczne. Dnia 16. lutego rozpoczęto w klasach kombinowanych nowy rok szkolny. -

W minionym roku szkolnym przystępowała młodzież dwukrotnie do Sakramentu Pokuty i Ołtarza, a mianowicie w dniach 19/X. 1915. i 8/IV. 1916. Rekolekcye wielkopostne odbyły się w dniach od 5. do 8. kwietnia.

Stan zdrowotny uczniów był w minionym roku szkolnym zupełnie zadowalniający. W listopadzie i grudniu z. r. wysyłano młodzież klasami do ponownego szczepienia ospy, aby uchronić ją od grożącej wówczas epidemii.

Pisemny egzamin dojrzałości odbył się w dniach od 2. do 5. maja, ustny zaś z uczniami, uznanymi za zdatnych do służby wojskowej, dnia 9. maja, a z pozostałymi w dniach 13. i 14. czerwca b. r. Prócz tego odbywały się ustne egzamina dojrzałości w różnych terminach z uczniami, odbywającymi służbę wojskową, w którym to celu otrzymywali oni od władz wojskowych specyalne urlopy.

W dniach od 16. do 22. maja hospitował Zakład Inspektor krajowy J. W. P. Michał Rembacz.

Rok szkolny, który według pierwotnego rozporządzenia miał się zakończyć dnia 31. lipca, zakończono dnia 16. czerwca wskutek wypadków wojennych i telegraficznego zarządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 14. czerwca b. r.

Wynik egzaminu dojrzałości.

a) W różnych terminach z uczniami, pełniącymi służbę wojskową.

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się w ciągu roku 1915/16 uczniów tutejszej szkoły realnej 9.

Z tych uznano za dojrzałych 8
Uznano za niedojrzałych i reprobowano na ½ roku 1
Razem 9

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

L. p.	Imię i nazwisko	Data urodzenia i miejscowość	Data egzaminu	Służy w wojsku	Zawód, któremu zamierza się poświęcić
1	Sokół Stanisław	3.XII. 1892, Knihinin	20.IX. 1915	Legiony	niewiadomy
2	Mazaraki Ferdynand	18.I. 1897, Stanisławów	9.X. 1915	P. p. Nr. 58.	„
3	Terlecki Aleksander	24.IV. 1897, Jaworów	11.XI. 1915	P. p. Nr. 9.	„
4	Bittmar Roman	7.II. 1896, Lwów	29.XII. 1915	P. p. Nr. 58.	„
5	Woźniak Antoni	25.III. 1895, Kałusz	8.II. 1916	P. p. Nr. 9.	„
6	Marek Ernest	14.IV. 1893, Bohorodczany	1.IV. 1916	I. pułk artyleryi Legionów	„
7	Henig Naftali	10.XII. 1896, Tłumacz	8.IV. 1916	3. dywizya kawaleryi oddz. robot.	„
8	Horoszkiewicz Adam	2.VI. 1895, Ułaszkowce	8.IV. 1916	P. p. Nr. 58.	„

b) W terminie głównym czerwcowym roku szkolnego 1916.

Egzamin pisemny odbył się, stosownie do rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 24. kwietnia 1916 l. 8634, w dniach od 2. — 5. maja 1916 i wypracowano zadania na tematy następujące:

1. Język polski (jeden z tematów do wyboru).

1. Miłość i nienawiść w utworach Adama Mickiewicza.
2. Rok 1831. w historyi, a w poezyi.
3. Jakiemi siłami przyrody posługuje się człowiek w swojej pracy?

2. Język niemiecki.

Z wypisów polskich Próchnickiego — Wójcika, dla klasy I. szkół średnich wyd. V. Lwów 1898. przetłumaczyć na język niemiecki ustęp pod tytułem: „Śmierć księcia Józefa Poniatowskiego" od słów: „Przez wiele lat"... do „porwał go gwałtownie i pochłonął".

3. Język francuski.

Z podręcznika szkolnego: Węckowski i Szarota: La France II. p. 225. E. Reclus: Jardins publics de Paris et ses environs.

4. Geometrya wykreślna.

1. Dane dwie proste wichrowate l i m, oraz płaszczyzna P. Wstawić między te dwie proste najkrótszy odcinek, któryby był równoległy do płaszczyzny P.
2. Dana jest hiperboloida obrotowa o jednej powłoce. Poprowadzić płaszczyznę, przecinającą ją w hiperboli i wyznaczyć osi, asymptoty i wierzchołki krzywej przekroju.
3. Dane są rzuty kuli. Przyjąć punkt świecący tak, by cień rzucony tej kuli na płaszczyznę poziomą był parabolą, a na płaszczyznę pionową elipsą i wyznaczyć cień własny i rzucony tej kuli.

Egzamin dojrzałości ustny

odbył się w dniach 9. maja, 13. i 14. czerwca popołudniu pod przewodnictwem Dyrektora zakładu.

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się uczniów publicznych .	14
Do egzaminu dojrzałości dopuszczono przy klasyfikacyi za drugie półrocze uczniów publicznych	12
Z tych uznano za dojrzałych z odznaczeniem	1
Za dojrzałych	10
Jako niedojrzałych reprobowano na $^1/_2$ roku	1
Ogółem	12

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

L. p.	Imię i nazwisko	Data i miejsce urodzenia	Data egzaminu	Zawód jakiemu zamierza się poświęcić	Uwaga
1	Furmann Izydor	11.III. 1898, Rabka	9. maja 1916	Studya techniczne	Służy w wojsku
2	Jędrzejowski Feliks	5.III. 1898, Stanisławów	"	Służba kolejowa	"
3	Kuryłowicz Aleksander	19.VI. 1895, Tarnopol	13. czerwca 1916	"	—
4	Nowicki Mieczysław	30.VIII. 1897, Nadwórna	"	"	—
5	Piątkowski Adam	21.XI. 1898, Wołoska wieś	9. maja 1916	Technika	Służy w wojsku
6	Pomierski Maksymilian*	17.V. 1898, Paryż	13. czerwca 1916	Filozofia	*Z odznaczeniem
7	Schatzberger Filip	9.IV. 1898, Stanisławów	9. maja 1916	Akademia handlowa	Służy w wojsku
8	Truch Julian	12.IV. 1898, Stryj	"	Technika	"
9	Wiszniewski Józef	10.XII. 1897, Stanisławów	14. czerwca 1916	Zawód praktyczny	—
10	Wojczak Leon	12.IX. 1895, Nowosiółka	"	Technika	—
11	Zahler Natan	14.IV. 1898. Stanisławów	9. maja 1916	"	Służy w wojsku

XV. Wykaz książek na rok szkolny 1916/17.

I. klasa.

Religia: *a*) *rit. lat.* Ks. Slósarz, Katechizm religii katolickiej. Wydanie 3. Lwów 1908. — Opr. 1 K.

b) *rit. gr.* Середний Катихизм християньско-католицкої релїґії, одобрений австр. Епископатом. Львів 1906. — 80 h.

Język polski: Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911. — Opr. 50 h.

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla I. klasy z ilustracyami Lwów 1910. — Opr. 3 K.

Język ruski: Według planu B. Коцовский і Огоновский, Методична ґраматика рускої мови, друге поправлене видане. Львів 1909. — Opr. 50 h.

А. Крушельницкий, Руска читанка для І. кляси. Львів 1911. — 2 K. 20 h.

Język niemiecki: German, Petelenz, Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 7. Lwów 1910. — 2 K. 40 h.

Geografia: Romer, Geografia. Wyd. 2. z atlasem. Lwów 1908. — 3 K. 20 h.

Historya powszechna: B. Gebert i G. Gebertowa. Opowiadania z dziejów ojczystych. Lwów 1912. Wydanie 2. zmienione — Opr. 2 K. 50 h.

Matematyka: Wincenty Frank. Arytmetyka na klasę I. i II. Lwów 1912. — Opr. 2 K. 40 h.

Suppantschitsch-Hordyński. Poglądowa nauka geometryi dla klasy I. Lwów 1911. — Opr. 1 K.

Historya naturalna: Nusbaum-Wiśniowski. Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wydanie 3. Lwów 1910. — Opr. 3 K. 60 h.

Dr. Józef Limbach. Botanika szk. na klasę I. i II. szkół średnich.

II. klasa.

Religia: *a*) *rit. lat.* Ks. Slósarz, Katechizm religii katolickiej. Wydanie 3. Lwów 1908. — Opr. 1. K.

b) *rit. gr.* Середний катихизм християньско-католицкої релїґії одобрений австр. Епископатом. Львів 1906. — 80 h.

Język polski: Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wydanie 11. Lwów 1911. — Opr. 2 K. 40 h.

Reiter, Czytania polskie dla II. kl. Lwów 1911. — 3 K. 40 h.

Język ruski: Według planu B. Коцовский і Огоновский. Методична граматика рускої мови. Львів 1903. Opr. 50 h.

А. Крушельницкий. Руска читанка для II. кляси. Львів 1912. — 2 K. 70 h.

Język niemiecki: German, Petelenz, Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla II. kl. Wydanie 6. Lwów 1912. — 2 K. 80 h.

Geografia: Siwak, Geografia dla II. i III. klasy. Lwów 1911. — 3 K. 20 h.

Historya powszechna: Gebert Br. i Gebertowa G. Opowiadania z dziejów monarchii austr. węg. Lwów 1912. — Opr. 2 K. 50 h.

Matematyka: Wincenty Frank. Arytmetyka na klasę I. i II. Lwów 1912. — Opr. 2 K. 40 h.

Historya naturalna: Rostafiński. Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. — 2 K. 60 h.

Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. — 3 K. 60 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: Suppantschitsch-Hordyński, Zasady geometryi na kl. II. Lwów 1912. — Opr. 1 K. 40 h

III. klasa.

Religia: a) rit. lat. Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910. — Opr. 1 K. 40 h.

Ks. Szydelski, Dzieje biblijne starego Zakonu. Lwów 1908. — 1 K.

b) rit. gr. Тороньский А. Історня біблїйна старого Завіта. Вид. 2. Львів 1899. — Opr. 2 K.

Лїтурґіка. Видане Кружка Катихитів.

Język polski: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna, Wyd. 11. Lwów 1910. — Opr. 2 K. 40 h.

Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla III. kl. z ilustracyami Lwów 1912. — Opr. 3 K. 40 h.

Język ruski: Według planu B. Стоцкий-Ґартнер, Руска граматика Вид.. 2. Львів 1907. — Opr 2 K.

А. Крушельницкий, Руска читанка для III. кляси.

Język niemiecki: German, Petelenz, Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1911. — Opr. 2 K. 80 h.

Petelenz, Deutsche Grammatik. Wydanie 4. Lwów 1911. — Opr. 1 K. 80 h.

Język francuski: Dr. St. Węckowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część I. Wyd. 2. Lwów 1911. — Opr. 2 K. 20 h.

Geografia: Siwak, Geografia dla II. i III klasy. Lwów 1911. — Opr. 3 K. 20 h.

Historya: Br. Gebert i G. Gebertowa, Opowiadania z dziejów monarchii austr. węg. Lwów 1912. — Opr. 2 K. 50 h.

Zipper, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian. Lwów 1897. — Opr. 2 K. 40 h.

Matematyka: Wincenty Frank, Początki arytmetyki ogólnej i algebry do kl. III. Lwów 1912. — 1 K. 50 h.

Fizyka: Władysław Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla klasy III. IV. Lwów. — Opr. 3 K. 20 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: Zarys geometryi dla klasy III. R. Suppantschitsch-Ludwik Hordyński. — 1 K. 70 h.

IV. klasa.

Religia a) rit. lat. Ks. Dr. Szydelski, Dzieje biblijne Zakonu nowego. Wyd. 4. Lwów 1910. — Opr. 1 K. 80 h.

b) rit. gr. Тороньский А., Історня бібльїйна нового Закона Вид. І. і ІІ. Львів 1901. — 1 K. 60 h.

Język polski: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11 Lwów 1910. — Opr. 2 K. 40 h.

Próchnicki i Dr. Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom V. Lwów 1911. — Opr. 3 K. 80 h.

Próchnicki F. O ważniejszych gatunkach poezyi i prozy Dodatek do Wypisów polskich, tom V. (brosz.) — 25 h.

Język niemiecki: German, Petelenz, Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 4. Lwów 1910. — Opr. 3 K.

Petelenz, Deutsche Grammatik. Wydanie 4. Lwów 1911. — Opr. 1 K. 80 h.

Język francuski: Dr. Stanisław Węckowski. Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1910. — 2 K. 80 h.

Język ruski: Według planu B. Стоцкий-Ґартнер. Руска граматика. Вид. 2. Львів 1907. — 2 K.

Лучаковский. Взори поезиї і прози, Вид. 2. Львів 1909. — 3 K. 60 h.

Geografia: Majerski. Geografia austr. węg. monarchii. Wydanie 6. Lwów 1912. Opr. 2 K. 20 h.

Historya: Zakrzewski. Historya powszechna. Część I. Wydanie 7. Kraków 1911. — Opr. 2 K. 40 h.

Matematyka: Dziwiński. Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. Lwów 1910. — Opr. 4 K. 50 h.

Fizyka: Władysław Żłobicki. Wiadomości z fizyki dla klasy III. i IV. Lwów. — Opr. 3 K. 20 h.

Chemia: Duchowicz-Wiśniowski. Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. — Opr. 2 K. 80 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: R. Suppantschitsch-Hordyński. Podręcznik geometryi dla IV. i V. klasy Lwów 1912. — Opr. 4 K. 50 h.

V. klasa.

Religia: *a*) *rit. lat.* Ks. Dr. Maciej Sieniatycki, Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. 2. Lwów 1908. — Opr. 2 K.
b) rit. gr. А. Тороньский, Христ. катол. доґматика фундаментальна і апольоґетика для кляс висших. Видане 2. Львів 1906. — Opr. 2 K.

Język polski: J. Chrzanowski i K. Wojciechowski. Wypisy polskie. Część I. — 3. K. 50 h.
Wybór z dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Część I. Lwów 1912. — Opr. 5 K.

Język ruski: Według planu B. Барвіньский, Вибір з народної лїтератури україньско-руской для семінарий учительских. Львів 1910. — 4 K.

Język niemiecki: Ippoldt und Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen II. Teil, VI Klasse. Wyd. 3. Lwów 1912. — 3 K. 80 h.

Język francuski: Dr. Stanisław Węckowski. Książka do nauki języka francuskiego. Część III. Lwów 1910. — 3 K. 20 h.

Historya: Zakrzewski, Historya powszechna. Część II. Wydanie 5. Kraków 1911. — Opr. 2 K. 40 h.

Matematyka: Dziwiński. Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 2. Lwów 1905. — Opr. 4 K. 50 h.
R. Suppantschitsch. Podręcznik geometryi dla IV. i V. klasy, przetłumaczył Dr. Ludwik Hordyński. Lwów 1912. — Opr. 4 K. 50 h.
Kranz. Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1912. — 1 K. 30 h.

Historya naturalna: Rostafiński. Botanika szkolna dla klas wyższych. Wydanie 4. Kraków 1911. — Opr. 3 K. 20 h.

Chemia: Brunner-Tołłoczko. Chemia nieorganiczna. Kraków 1908. Wyd. 3. — Opr. 3 K. 40 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: Łazarski. Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wyd. 3. Lwów 1907. — 3 K. 40 h.

VI. klasa.

Religia *a*) *rit. lat.* Ks. Szczeklik. Etyka katolicka. Wydanie 5. Kraków 1912. — Opr. 2 K. 20 h.
b) *rit. gr.* Дорожинький. Етика. Львів 1904. — 2 K.

Język polski: Tarnowski i Bobin. Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom. I. Wyd. 5. Lwów 1912. — Opr. 3. K.

Tarnowski i Bobin: Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom. II. Wyd. 4. Lwów 1909. — 3 K. Wybór dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Cz. I. Lwów 1902. — Opr. 5 K.

Język ruski: Według planu B. Барвіньский: Вибір з народної лїтератури україньско-руской для семінарий учительских. Львів 1910. — 4 K.

Język niemiecki: Ippoldt und Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. III. Teil. VII. Kl. Lwów 1907. — Wyd. 2. — 4 K.

Język francuski: Dr. St. Węckowski i Dr. J. Szarota. La France I. Lwów 1910. — Opr. 3 K. 50 h.

Historya: Zakrzewski: Historya powszechna. Część III. Wydanie 4. skrócone. Kraków 1908. — Opr. 2 K. 80 h.

Matematyka: Dziwiński: Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5. Lwów 1912. — Opr. 4 K. 50 h.

Kranz. Logarytmy: Wyd. 2. Kraków 1912. — Opr. 1 K. 30 h.

R. Suppantschitsch: Geometrya dla klasy VI. i VII., tłumaczył Dr. L. Hordyński.

Kranz. Trygonometrya kulista w zadaniach. Wydanie 2. Kraków 1907. — 36 h.

Historya naturalna: Dr. Józef Nusbaum: Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 2. Lwów 1912. — 3 K. 60 h.

Chemia: Brunner-Tołłoczko: Chemia organiczna. Kraków. — Opraw. 3 K. 40 h.

Fizyka: Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 4. Kraków 1906 (wyczerpane). — Opr. 3 K. 40 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: Łazarski: Zasady geometryi wykreślnej (z atlasem). Wydanie 3. Lwów 1907. — 3 K. 40 h.

VII. klasa.

Religia: *a) rit. lat.* Ks. Walenty Gadowski: Zarys historyi kościoła katolickiego. Wyd. 3. Kraków 1911. — Opr. 3 K.

b) rit. lat. Ваплєр-Стефанович: Історія христ. католицкої церкви. Львів 1913. — 2 K.

Język polski: Tarnowski i Bobin: Wypisy polskie. Część II. Wyd. 4. Lwów 1909. — Opr. 2 K.

Zathey: Antologia grecka. Lwów 1894. (wyczerp.) — Opr. 4 K. Zathey: Antologia rzymska. Lwów 1898. — Opr. 3 K.

Język niemiecki: Ippoldt und Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen III. Teil, VII. Klasse Wyd. 2. Lwów 1911. — Opr. 4 K.
Ippoldt: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen IV. Teil, VIII. Klasse. Lwów 1909. — Opr. 4 K.

Język francuski: Dr. St. Węckowski i Dr. J. Szarota: La France II. Lwów 1910. — Opr. 4 K.

Historya: Zakrzewski: Historya powszechna. Część III. Wydanie 4. skrócone. Kraków 1908. — Opr. 2 K. 80 h.
Lewicki: Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych. Wyd. 4. Kraków 1910. — Opr. 2 K.
Głąbiński-Finkel: Historya i Statystyka austryacko-węgierskiej monarchii. Wyd. 3. Lwów 1910. — 2 K.

Matematyka: Dziwiński: Zasady algebry. Wyd. 4. Lwów 1910. — Opr. 4 K. 50 h.
Kranz: Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych. (Książka pomocnicza). Wyd. 2. Kraków 1911. — Opraw. 3 K. 50 k.
Kranz: Logarytmy. Kraków 1900. Opr. 1 K. 20 h.
R. Suppantschitsch. Geometrya dla klasy VI. i VII., tłumaczył Dr. L. Hordyński.

Historya naturalna: Łomnicki: Mineralogia i geologia. Wydanie 7. Lwów 1913. — 2 K. 80 h.

Fizyka: Kawecki i Tomaszewski. Fizyka dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. — Opr. 3 K. 40 h.

Geometrya i rysunki geometryczne: Łazarski: Zasady geometry wykreślnej (z atlasem). Wydanie 3. Lwów 1907. — Opraw. 3 K. 40 h.

XVI. BURSY.

W celu umożliwienia nauki synom rodziców ubogich lub sierotom, istnieją Towarzystwa, utrzymujące bursy dla uczniów szkół średnich.

Uczniowie szkoły realnej byli umieszczeni:

1. W polskiej Bursie im. J. I. Kraszewskiego, założonej i utrzymywanej przez „Towarzystwo Bursy“, utrzymującej 36 wychowanków, z których 9 uczęszcza do tutejszej szkoły realnej. Uczniowie

składają na swe utrzymanie kwoty miesięczne od 20—50 K., zależnie od zamożności rodziców.

Bursa prócz umieszczenia i wyżywienia swych wychowanków, czuwa nad ich zachowaniem się pozaszkolnem, pomaga im w nauce, a wpływa na ich wychowanie przez utrzymywanie biblioteki zakładowej i urządzanie uroczystości domowych. Nad zdrowiem wychowanków czuwają bezinteresownie uproszeni przez Zarząd lekarze.

Wolny czas od nauki spędza młodzież bądźto na dziedzińcu zakładu (gdzie są przybory gimnastyczne i miejsce do zabaw), bądźto wychodzi razem po za miasto na przechadzkę. Przewodniczącym instytucyi jest p. Dr. Włodzimierz Jurkiewicz, adwokat krajowy, a prefektami są p. Kajetan Issakiewicz, zast. naucz. II. gimn. i p. Lewicki B. naucz. I. gimn.

2. W Bursie Koła ukraińskiego Towarzystwa Pedagogicznego, dającej utrzymanie 80 uczniom szkół średnich, z których 1 uczęszcza do szkoły realnej. Wydatki na utrzymanie pokrywa z opłat wychowanków, z wkładek członków i subwencyi.

Przewodniczącym bursy jest Pawluk Ignacy, prof. gimn. z ruskim jęz. wykł. a prefektem Jan Słobodzianyk naucz. ludowy i Stesłowicz prof. gimnazyum z r. j. wykł.

3. W ewangelickim zakładzie „Hebron“, wychowującym uczniów religii ewangelickiej i narodowości niemieckiej w liczbie 8, a z tych 3 uczęszcza do szkoły realnej.

Prefektem i przełożonym bursy jest Albin Schölzel, naucz. ludowy.

Imienny spis uczniów,

którzy w ciągu roku szkolnego 1915/16. zapisani byli w księgi szkolne tutejszego Zakładu.

Nazwiska wydrukowane tłustym drukiem, oznaczają uczniów chlubnie uzdolnionych. — „I“ oznacza uzyskaną promocyę do następnej klasy. — „I. K.“ oznacza, że uczeń ukończył klasę na kursach, za granicą kraju. — „Popr.“ oznacza poprawkę z przedmiotu, wyrażonego w skróceniu. — Data w nawiasie oznacza dzień, w którym uczeń opuścił Zakład. — „W.“ przy dacie oznacza, że uczeń opuścił Zakład, powołany do służby wojskowej.

PÓŁROCZE I.

KLASA I.

(Nauka w tej klasie odbywała się w obu półroczach, inne były kombinowane).

1. Bohosiewicz Władysław I., 2. Bukowski Kazimierz, 3. Czermak Rudolf popr. geogr., 4. Dmytrak Roman I., 5. Emmerling Kazimierz I., 6. Fiedler Jan, 7. Fiedler Tadeusz popr. niem., 8. Gajkowski Antoni I., 9. Greczyn Mieczysław I., 10. Gryglewski Aleksander (20. XII. 1915), 11. Gyurkovich Feliks I., 12. Hammermann Leon I., 13. Horn Markus (20. XII. 1915), 14. Hrycan Wiesław popr. pol., 15. Jerzański Władysław I., 16. Kantor Roman (20. XII. 1915), 17. Korczyński Romuald I., 18. Mahler Sussmann (13. XII. 1915), 19. Malter Lewy I., 20. Margulies Oskar I., 21. Michalewicz Leon I., 22. Mosberg, recte Kudisch Adolf (11. V. 1916), 23. Mosberg, recte Pressler Ascher I., 24. Müller Tadeusz popr. mat., 25. Piskozub Mieczysław, 26. Poburenny Aleksander I., 27. Pollak Rudolf I., 28. Pozowski Seweryn I., 29. Reimann Leopold, popr. pol., 30. Rek Mojżesz (11. VI. 1916), 31. Salamon Nachum, 32. Stefanus Wiesław I., 33. Strusiewicz Kazimierz I., 34. Talla Henryk I., 35. Teodorowicz Tadeusz I., 36. Ungiert Rafał I., 37. Waldek Czesław I., 38. Wąsowski Józef I., 39. Wehrstein Kazimierz I., 40. **Wilk Tadeusz**, 41. Wrla Stanisław I., 42. Żehaluk Włodzimierz I.

KLASA I/II. A.

1. Beischer Otto popr. nat., 2. Bohun Longin I., 3. Chawluk Antoni I., 4. Choma Jan I., 5. Connolly Jan (17. I. 1916), 6. Da-

niel Stanisław I., 7. Dyhdalewicz Julian I., 8. Horbaczewski Jan I., 9. Ilnicki Piotr I., 10. Ilnicki Stanisław I., 11. Kreindler Feiwel I., 12. Kubessa Julian popr. geogr., 13. Łukasiewicz Tadeusz I., 14. Mayer Emil I., 15. Mosberg, recte Kudisch Adolf, 16. Moszyński Maryan I., 17. Offenberger Emil I., 18. Pawlikowski Stanisław popr. niem., 19. Poburenny Aleksander., 20. Romanowski Władysław I., 21. Rudolf Stanisław I., 22. Schuster Edward (nie zjawił się w Zakładzie)., 23. Schuster Wilhelm (nie zjawił się w Zakładzie), 24. Seniuk Jan I., 25. Sielecki Klemens I., 26. Spannbrucker Wincenty I., 27. Szumański Władysław I., 28. Uchmann Stefan I., 29. Willmann Emil I., 30. Woźniak Henryk I., 31. Wrla Stanisław.

KLASA I/II B.

1. Babczyszyn Stanisław I., 2. Boryczko Wacław I., 3. Czerny Paweł (11.I. 1916), 4. Hayny Jan I., 5. Drescher Izydor I., 6. Hospodarewski Eugeniusz I., 7. Iwański Adam I., 8. Jerzański Bolesław I., 9. Kirschenblatt Mechel (10.I. 1916), 10. Köpplinger Maryan I., 11. Krochmaluk Jerzy I., 12. Krzywiecki Józef I., 13. Łosiuk Antoni I., 14. Malter Leon, 15. Margulies Oskar, 16. Mosberg, recte Pressler Ascher, 17. Nehiba Kazimierz I., 18. Pasternak Leopold popr. mat., 19. Piotrowski Kazimierz popr. hist., 20. Proskurnicki Anatol popr. geogr., 21. Rogalski Kazimierz I., 22. Romankiewicz Adam I., 23. Sawka Włodzimierz I., 24. Serafini Jan I., 25. Sokołowski Jan I., 26. Sternberg Izydor (24.I. 1916), 27. Tokarski Roman I., 28. Wilczyński Adam I., 29. Wolański Włodzimierz I., 30. Zegzda Wilhelm I.

KLASA II/III. A.

1. Adamiak Leopold I., 2. Barancewicz Kazimierz I., 3. Berkowski Alojzy, 4. Białoskórski Władysław I., 5. Burnat Kazimierz, 6. Czermak Julian popr. geogr., 7. Denenfeld Bolesław popr. geom., 8. Dressler Bruno I., 9. Gawański Józef popr. mat., 10. Gryglewski Adam, 11. Iwanicki Zygmunt I., 12. Jackowski Zenon I., 13. Jakimowski Włodzimierz I., 14. Jasiński Maksymilian popr. geom., 15. Jurkiewicz Włodzimierz I., 16. Kopkowicz Leon, 17. Kozłowski Kazimierz popr. mat., 18. Kropiwnicki August I., 19. Kuźmiński Maksymilian I., 20. Leszczyński Maryan popr. geom., 21. Lichtenberg Józef popr. pol., 22. Lichtenberg Schalom, 23. Rogowski Włodzimierz popr. geogr., 24. Rubin

Izydor I., 25. Slemiński Floryan I., 26. Waldek Ludwik I., 27. Warzeszkiewicz Tadeusz I., 28. Wójcik Wilhelm I., 29. Wrla Ernest.

KLASA II/III. B.

1. Altheim Jan I., 2. Biłous Teodozy I., 3. Czerkawski Bolesław, 4. Dobrowolski Jan I. K., 5. Eckhardt Oskar I. K., 6. Geib Gustaw, 7. Gewinner Filip, 8. Grondalczyk Tadeusz I. 9. Hack Reinhold I., 10. Herdegen Witold I., 11. Hrabowski Władysław I., 12. Jubel Józef, 13. Karp Jozue, 14. Königsberg Hermann popr. geom., 15. Kubitza Karol, 16. Kullmann Karol I. K., 17. Lehmann Henryk I., 18. Ligęza Edward, 19. Łopuszański Stanisław popr. geom., 20. Mazurek Bronisław I., 21. Michalewicz Stefan I., 22. Mosberg Abraham popr. pol., 23. Schönfeld Filip I., 24. Schwarzfeld Piotr, 25. Stepczuk Jarosław I., 26. Strzyżewski Hipolit I., 27. Tietze Adolf I., 28. Wehrstein Tadeusz, 29. Wolf Wilhelm I. K.

KLASA III/IV. A.

1. Beffinger Jan I., 2. Brück Józef popr. geom., 3. Brüll Izaak I., 4. Chodziński Zenon popr. mat., 5. Chudzikiewicz Wiktor popr. franc.. 6. Dyhdalewicz Antoni popr. geom., 7. Eckstein Zygmunt I., Eigenfeld Ozyasz I., 9. Erdtracht Ludwik I., 10. Greczyn Stefan popr. geom., 11. Hartenstein Samuel popr. mat., 12. Jakimowski Dyonizy I., 13. Kahan Artur, 14. Koszałkowski Józef I., 15. Kuniński Michał I., 16. Leber Józef popr. geom., 17. Mahler Mojżesz I., 18. Nasadnik Adam I. K., 19. Raczkowski Zygmunt, 20. Pańków Roman, 21. Rogus Stanisław popr. rys., 22. Rek Abraham I., 23. Stolz Chaim (nie zjawił się w Zakładzie), 24. Troskiewicz Kazimierz I., 25. Tysowski Franciszek I.

KLASA III/IV. B.

1. **Biegeleisen Wilhelm**, 2. Bleiberg Meier I., 3. Deutscher Karol (11.I. 1916), 4. Domański Zygmunt I., 5. Gyurkovich Michał popr. pol., 6. Hayny Michał I., 7. Kahane Jakób I. K., 8. Kolb Michał, 9. Kullmann Leopold I., 10. Lautmann Salomon I., 11. Markiewicz Bolesław, 12. Prinz Zygmunt I., 13. **Rodakiewicz Maryan**, 14. Sarad Maryan I., 15. Schönfeld Pinkas popr. pol., 16. Sielecki Stanisław I. K., 17. Śledziński Kazimierz popr. geom., 18. Sonntag Eliasz I., 19. Szymczuk Tadeusz popr. geom., 20. Tomula Alojzy I., 21. Westwalewicz Ludwik I., 22. Włodek Tadeusz, 23. Woiński Stanisław I. K., 24. Wróblewski Józef (16.II. 1916).

KLASA IV/V.

1. Benesz Julian I., 2. Benirschke Teodor I., 3. Bohun Autonom popr. franc., 4. Burnat Stanisław I., 5. Czechowicz Mieczysław I., 6. Dąbrowski Romuald I., 7. Dreher Fryderyk popr. mat., 8. Drohomirecki Wilhelm I., 9. Gawroński Stefan I., 10. Harz Teofil, 11. Hłodzik Gustaw, 12. Horbaczewski Władysław popr. franc., 13. Jakimowicz Jakób I., 14. Janicki Włodzimierz I., 15. Jirsa Witold, 16. Kwiatkowski Tadeusz I., 17. Merk Ferdynand I., 18. Neisser Maryan popr. franc., 19. Siemek Leopold popr. niem., 20. Ślemiński Stanisław, 21. Strusiewicz Roman I., 22. Szporek Mieczysław I., 23. Tabak Selig I., 24. Uchmann Jan (16.XI. 1915. W.), 25. Weber Maryan I., 26. Wihnanek Włodzimierz I., 27. Willmann Tadeusz I. (16.XI. 1915. W.), 28. Wiszniewski Zygmunt I., 29. Wojciechowski Stanisław I., 30. Żehaluk Stanisław I.

KLASA V/VI.

1. Banach Eugeniusz I. K. (20. XII. 1915 przeszedł na studyum prywatne), 2. Bihun Włodzimierz (11. XI. 1915 przeszedł na studyum prywatne), 3. Diringer Joachim I. K., 4. Dołhyj Omelan (16. II. 1916), 5. Farb Tobiasz, 6. Gyurkovich Ludomił (4. XI. 1915), 7. Helmich Jan, 8. Hevelka August I., 9. Hospodarewski Roman, 10. Hübler Schepsel I. (15. XI. 1915 W.), 11. Jakubowicz Wiktor (18. XII. 1915 W.), 12. Jędryk Maryan (18. X. 1915), 13. Jonas Leizor I., 14. Karatnicki Dyonizy popr. mat., 15. Kreisel Izydor I., 16. Krzywda Zygmunt (nie zjawił się w Zakładzie), 17. Kuniński Jerzy I., 18. Laskiewicz Józef I. K., 19. Lewiński Kazimierz popr. geom., 20. Lindner Antoni I., 21. Małaszyński Bolesław (9. X. 1915 W), 22. Matolicz Zygmunt popr. geom., 23. Mayer Maryan, 24. Mażewski Józef (16. II. 1916), 25. Merunowicz Andrzej I. K., 26. Nawrocki Mieczysław I., 27. Nawrocki Wojciech (15. XI. 1915 W.), 28. Pszonka Władysław I. (1. I. 1916 W.), 29. Radoniewicz Bohdan popr. geom., 30. Rammer Rudolf popr. geom. (16. II. 1916 W.), 31. Rothkopf Ludwik I, K., 32. Schloss Emil, 33. Skopec Jerzy I., 34. Sochacki Jan, 35. Staszyszyn Józef I., 36. Stenzel Maryan popr. geom., 37. Szpilczyński Jan (17. I. 1916), 38. Tinz Józef I., 39. Vogel Jonas, 40. Waśniewski Stanisław I. K., 41. Zborowski Ryszard I., 42. Żółkiewicz Kazimierz I.

KLASA VI/VII.

1. Baum Teodor (10. XI. 1915 W.), 2. Borczowski Albert (29. XII. 1915), 3. Czaporowski Zdzisław (9. XII. 1915). 4. Fuhrmann Izydor I., 5. Grudziński Stanisław I. K., 6. Jędrzejowski Feliks popr. geom., 7. Kolinek Stanisław (11. XII. 1915), 8. Kreisberg Artur I., 9. Kuryłowicz Aleksander I., 10. Lautmann Mojżesz I. (10. XI. 1915 W.), 11. Lerch Zbigniew I., 12. Nowicki Mieczysław I., 13. Obieryk Włodzimierz, 14. Palatyński Jan (21. XI. 1915), 15. Piątkowski Adam I., 16. Schatzberger Filip I., 17. Truch Julian popr. geom., 18. Werth Wilhelm (11. XI. 1915. W.), 19. Wiszniewski Józef I., 20. Wiśniowski Mieczysław (11. XI. 1915)., 21. Wojczak Leon I., 22. Zahler Natan I.

PÓŁROCZE II.

KLASA II. A.

1. Beischer Otto I., 2. Berkowski Alojzy I., 3. Bohun Longin popr. mat., 4. **Chawluk Antoni**, 5. Choma Jan I., 6. Daniel Stanisław, 7. Dyhdalewicz Julian I., 8. Guziakiewicz Antoni I., 9. Guziakiewicz Józef I., 10. Horbaczewski Jan I., 11. Ilnicki Piotr I., 12. **Ilnicki Stanisław**, 13. Jerzański Bolesław, 14. Kempner Stanisław I., 15. Kreindler Feiwel I., 16. Kubessa Julian popr. mat., 17. Lichtenberg Szalom (11. VI. 1916), 18. Łukasiewicz Tadeusz I., 19. Mayer Emil I., 20. Moszczyński Feliks I., 21. Moszyński Maryan I., 22. Offenberger Emil popr. geom., 23. Pawlikowski Stanisław I., 24. Romanowski Władysław I., 25. Rudolf Stanisław I., 26. Schwarzfeld Piotr (11. VI. 1916), 27. Seniuk Jan popr. mat., 28. **Sielecki Klemens**, 29. Spannbrucker Wincenty I., 30. Szumański Władysław I., 31. Uchmann Stefan popr. nat., 32. Willmann Emil I., 33. Woźniak Henryk I.

KLASA II. B.

1. Babczyszyn Stanisław popr. geom., 2. Boryczko Wacław I., 3. Burnat Kazimierz I., 4. Czerkawski Lesław I,, 5. Drescher Izydor, 6. Dyliński Władysław I., 7. Gewinner Filip I., 8. Hayny Jan I., 9. Hospodarewski Eugeniusz I., 10. Iwański Adam popr. geom., 11. Jubel Józef I., 12. Karp Jozue I., 13. Kopkowicz Leon, 14. Köpplinger Maryan popr. mat., 15. Krochmaluk Jerzy I., 16. Krzywiecki Józef, 17. Kubitza Karol popr. geom., 18. Ligęza Edward, 19. Łosiuk Antoni I., 20. Nehiba Kazimierz (26. V.

1916), 21. Pasternak Leopold, 22. Piotrowski Kazimierz popr. geogr. 23. Proskurnicki Anatol popr. pol., 24. Rogalski Kazimierz l., 25.Romankiewicz Adam l., 26. Sawka Włodzimierz l., 27. Serafini Jan popr. geom., 28. Sokołowski Jan, 29. **Tokarski Roman**, 30. Wehrstein Tadeusz l., 31. Wrla Ernest (23. V. 1916), 32. Wilczyński Adam l., 33. Wolański Włodzimierz l., 34. Zegzda Wilhelm popr. mat.

KLASA III. A.

1. **Adamiak Leopold**, 2. Barancewicz Kazimierz popr. franc., 3. Białoskórski Władysław l., 4. Czermak Julian popr. geom., 5. Denenfeld Bolesław, 6. **Dressler Bruno**, 7. Gawański Józef l., 8. Gryglewski Adam (8. VI. 1916), 9. Iwanicki Zygmunt popr. mat., 10. Jackowski Zenon popr. fiz., 11. Jakimowski Włodzimierz l., 12. Jasiński Maksymilian popr. franc., 13. Jurkiewicz Włodzimierz l., 14. Kozłowski Kazimierz l., 15. Kropiwnicki August l., 16. Kuźmiński Maksymilian l., 17. Leszczyński Maryan l., 18. Lichtenberg Józef popr. franc., 19. Mażewski Bronisław, 20. Rogowski Włodzimierz l., 21. Rubin Izydor l., 22. Śleminski Floryan l., 23. Stolz Chaim l., 24. Waldek Józef popr. geom., 25. Warzeszkiewicz Tadeusz l., 26. Wójcik Wilhelm popr. mat.

KLASA III. B.

1. Altheim Jan l., 2. Biłous Teodozy (13. V. 1916), 3. Dobrowolski Jan, 4. Eckhardt Oskar l., 5. Grondalczyk Tadeusz popr. franc., 6. Hack Reinhold l., 7. Herdegen Witold l., 8. Hrabowski Władysław l., Kahan Artur l., 10. Kolb Michał l., 11. Königsberg Hermann, 12. Kullman Karol popr. geom., 13. Lehmann Henryk l., 14. Łopuszański Stanisław, 15. Markiewicz Bronisław popr. niem., 16. Mazurek Bronisław l., 17. Michalewicz Stefan l., 18. Mosberg Abraham, 19. Pańków Roman popr. geom., 20. Raczkowski Zygmunt l., 21. Schönfeld Filip l., 22. Stepczuk Jarosław popr. franc., 23. Strzyżewski Hipolit l., 24. Tietze Adolf popr. geom., 25. Włodek Tadeusz l., 26. Wolf Wilhelm popr. pol.

KLASA IV. A.

1. Beffinger Jan l., 2. Brück Józef popr. geogr., 3. Brüll Izaak popr. geogr., 4. Chodziński Zenon popr. geom., 5. Chudzikiewicz Wiktor l., 6. Dyhdalewicz Antoni l., 7. Eckstein Zygmunt l., 8.

Eigenfeld Ozyasz I., 9. Erdtracht Ludwik popr. geom., 10. Greczyn Tadeusz, 11. Hartenstein Samuel I., 12. **Jakimowski Domicyusz,** 13. Koszałkowski Józef I., 14. Kuniński Michał I., 15. Leber Józef popr. chem., 16. Mahler Mojżesz I., 17. Moszyński Alojzy I., 18. Nasadnik Adam I., 19. Rek Abraham (7. V. 1916), 20. Rogus Stanisław I., 21. Ślemiński Stanisław I., 22. Troskiewicz Kazimierz popr. franc., 23. Tysowski Franciszek.

KLASA IV. B.

1. **Biegeleisen Wilhelm,** 2. Bleiberg Meier I., 3. Domański Zygmunt I., 4. Gyurkovich Michał I., 5. Harz Teofil I., 6. Hayny Michał I., 7. Hłodzik Gustaw popr. franc., 8. Jirsa Witold, 9. Kahane Jakób popr. hist., 10. Kullmann Leopold I., 11. Lautmann Salomon I., 12. Prinz Zygmunt I., 13. **Rodakiewicz Maryan,** 14. Sarad Wiesław I., 15. Schönfeld Pinkas, 16. Sielecki Stanisław, 17. Śledziński Kazimierz I., 18. Sonntag Eliasz popr. geom., 19. Szymczuk Tadeusz I., 20. Tomula Alojzy I., 21. Westwalewicz Ludwik I., 22. Woiński Stanisław popr. geom.

KLASA V.

1. Benesz Julian popr. geom., 2. Benirschke Teodor I., 3. Bohun Autonom, 4. Burnat Stanisław I., 5. Czechowicz Mieczysław I., 6. Dąbrowski Romuald I., 7. Dreher Fryderyk I., (11. V. 1916 W.), 8. Drohomirecki Wilhelm., 9. Dyliński Józef I., 10. Farb Tobiasz I. (11. V. 1916 W.), 11. Gawroński Stefan I., 12. Helmich Jan popr. franc., 13. Horbaczewski Władysław (10. V. 1916 W.), 14. Hospodarewski Roman I., 15. Jakimowicz Jakób I., 16. Janicki Włodzimierz, 17. Kwiatkowski Tadeusz I., 18. Mayer Maryan I., 19. Merk Ferdynand I., 20. Neisser Maryan I. (11. V. 1916 W.), 21. Schloss Emil I. (11. V. 1916 W.), 22. Siemek Leopold, 23. Strusiewicz Romuald I., 24. Szporek Mieczysław I., 25. Tabak Selig I., 26. Vogel Jonas I., 27. Weber Maryan popr. geom., 28. Wihnanek Włodzimierz I. (11. V. 1916 W.), 29. Wiszniewski Zygmunt (25. V. 1916), 30. Wojciechowski Stanisław I. (11. V. 1916 W.), 31. Żehaluk Stanisław popr. geom.,

KLASA VI.

1. Banach Eugeniusz I. (11. V. 1916 W.), 2. Borczowski Alfred (11. VI. 1916), 3. Diringer Joachim, 3. Hevelka August popr. fiz., 5. Jonas Leisor I. (11. V. 1916 W.), 6. Karatnicki

Dyonizy, 7. Kreisel Izydor popr. fiz., 8. Kuniński Jerzy l., 9. Laskiewicz Józef l., 10. Lewiński Kazimierz, 11. Lindner Antoni l., 12. Matolicz Zygmunt l. (11. V. 1916 W.), 13. Merunowicz Andrzej, 14. Nawrocki Mieczysław l., 15. Obieryk Włodzimierz. l. (11. V. 1916 W.), 16. Radoniewicz Bohdan l., 17. Ropelewski Bolesław l. (15. III. 1916 W.), 18. Rothkopf Ludwik l., 19. Skopec Jerzy l., 20. Staszyszyn Józef l., 21. Stenzel Maryan l, 22. Tinz Józef l., 23. Waśniewski Stanisław, (11. V. 1916 W.), 24. Zborowski Ryszard l., 25. Żółkiewicz Kazimierz l. (11.V. 1916 W.)

KLASA VII.

1. Czaporowski Zdzisław (16. II. 1916), 2. Fuhrman Izydor l., (11. V. 1916 W)., 3. Jędrzejowski Feliks l. (11. V. 1916 W)., 4. Kreisberg Artur popr. franc., 5 Kuryłowicz Aleksander l., 6. Lerch Zbigniew popr. franc., 7. Nowicki Mieczysław l., 8. Piątkowski Adam l. (11. V. 1916 W)., 9. Pomierski Maksymilian l., 10. Schatzberger Filip l. (11. V. 1916 W)., 11. Truch Julian l. (11. V. 1916 W.), 12. Wiszniewski Józef l., 13. Wojczak Leon l., 14. Zahler Natan l. (11. V. 1916 W.)

XVIII. Ogłoszenie, dotyczące przyszłego roku szkolnego.

Wpisy uczniów publicznych jakoteż prywatnych na rok 1916/17 odbywać się będą w dniach 30. i 31. sierpnia od godziny 8—12. przed południem i od 4—6 popołudniu. Późniejsze zgłoszenia będą uwzględnione tylko w wyjątkowych wypadkach. Uczniowie tutejszego Zakładu mają przy wpisie przedłożyć świadectwo szkolne z ostatniego półrocza i dokładnie wypełnioną kartę wpisową. Uczniowie, przybywający z innych Zakładów do kl. II.—VII. mają przy wpisie przedłożyć: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwo szkolne z ostatniego półrocza, świadectwo odejścia, opatrzone potwierdzeniem Dyrekcyi, że mogą być przyjęci w innym Zakładzie bez przeszkody, a gdy uczeń uwolniony od opłaty szkolnej, potwierdzeniem przez Dyrekcyę szkoły z dodaniem daty i liczby uwolnienia i dokładnie wypełnioną kartę wpisową, 3) świadectwo szczepienia ospy, lub rewakcynacyi.

Przy wpisie do klasy pierwszej należy przedłożyć:

1) metrykę urodzenia, 2) świadectwo szkolne za ostatnie półrocze, jeżeli uczeń pobierał naukę w szkołach publicznych, 3) świadectwo szczepienia ospy, lub rewakcynacyi.

§. 13. ustawy z dnia 24. sierpnia 1899. Dz. u. kr. Nr. 108, określającej granice wieku uczniów publicznych szkół realnych, należy rozumieć w ten sposób, że do klasy I. przyjęci być mogą uczniowie, którzy urodzili się w roku słonecznym, oznaczonym liczbą mniejszą o 10 względnie o 14, od liczby, oznaczającej bieżący rok kalendarzowy. Te granice wieku dla każdej klasy następnej posuwają się o rok dalej.

Każdy uczeń ma złożyć przy wpisie 2 K. na środki naukowe i 1 K. na gry i zabawy. Uczniowie nowo-wstępujący do Zakładu płacą nadto taksę wstępną 4 K. 20 h.

Pożądanem jest także, by majętniejsi uczniowie złożyli choćby najskromniejszy datek na fundusz dla biednych uczniów.

Uczniowie, obowiązani do składania opłaty szkolnej, mają ją złożyć w pierwszych sześciu tygodniach każdego półrocza, t. j. przed 15. października i 15. marca. Prośby o uwolnienie od opłaty szkolnej, zaopatrzone w świadectwo ubóstwa, nie dawniej jak przed rokiem wydane, należy bez stempla wnosić za pośred-

nictwem Dyrekcyi do Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej najpóźniej do 25. września w pierwszem półroczu, a 25-go lutego w drugiem. O uwolnienie od opłaty szkolnej mogą wnosić prośby tylko ci uczniowie ubodzy, którzy za ostatnie półrocze otrzymali świadectwo z wynikiem, uprawniającym ich do przejścia do klasy następnej a z zachowania się cenzurę co najmniej „dobre“.

Uczniowie klasy I. mają złożyć opłatę szkolną za pierwsze półrocze do 1. listopada; ci jednak ubodzy uczniowie, którzy już w pierwszych dwóch miesiącach czynią co najmniej „dobre“ postępy we wszystkich przedmiotach i okazują co najmniej „dobre“ zachowanie się, mogą uzyskać odroczenie tego terminu aż do końca półrocza, a w razie pomyślnej klasyfikacyi za I. półrocze będą uwolnieni od opłaty szkolnej. Uczniowie, chcący z tego dobrodziejstwa korzystać, mają w ciągu 6 tygodni po rozpoczęciu roku szkolnego wnieść za pośrednictwem Dyrekcyi nieostemplowane prośby do Wysokiej c. k. Rady szkolnej krajowej, załączając do nich dokładne świadectwo ubóstwa, potwierdzone przez dwie władze.

Rodzice lub opiekunowie uczniów zamiejscowych mogą swoich wychowanków umieszczać u osób, które się wykażą „*Regulaminem dla osób, utrzymujących w swych domach uczniów szkół średnich*“ wydanym przez c. k. Radę szkolną krajową l. 11781/98. i opatrzonym pieczęcią Dyrekcyi szkoły realnej.

Utrzymujący uczniów na stancyi winni się w Dyrekcyi zgłosić celem uzyskania pozwolenia na utrzymywanie uczniów na stancyi w nadchodzącym roku szkolnym. W Dyrekcyi szkoły realnej mają rodzice lub opiekunowie nabyć książeczkę p. t.: „O opiece domowej nad zdrowiem młodzieży szkolnej“. Dr. L. Burgstein, w cenie po 10 h. Rozp. c. k. Rady szk. kr. z dnia 12. III. 1913 l. 3272/III).

Uczniowie, którzy mieszkać będą u osób, nie mających na to pozwolenia, muszą zmienić mieszkanie, lub opuścić Szkołę.

Egzamina wstępne do klasy I. odbywać się będą w dwóch terminach, przed feryami 27. czerwca i po feryach 1. i 2. września. Powtórzenie egzaminu wstępnego przed upływem roku nie jest dozwolone ani w tym samym Zakładzie, ani w innej średniej szkole. Zgłaszać uczniów do tego egzaminu należy przed tymi terminami w kancelaryi Dyrekcyi.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do I. kl. (Rozp. c. k. Rady szk. kr. z dnia 16. maja 1887 l. 2765):

a) *Z religii*: Wiadomości, których uczeń nabyć powinien w szkołach ludowych czteroklasowych.

b) *Z języka polskiego*: Czytanie płynne i wyraźne, objaśnienie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadania treści większymi ustępami; znajomość części mowy, odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rządu, poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć, znanych uczniom i gramatyczny rozbiór zdania.

c) *Z języka niemieckiego*: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników, zaimków osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych; odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej; odmiana najzwyklejszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed podyktowaniem podano uczniowi w języku polskim.

d) *Z rachunków*: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.

Egzamina poprawcze odbędą się w dniach od 29. do 31. sierpnia, 1. i 2. września.

Egzamina wstępne do klasy II.—VII. składać można od 2—3. września w I. półroczu, a od 1—4. lutego w II. półroczu w dniach, które Dyrektor zgłaszającym się wyznaczy.

Rok szkolny 1916/17 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 3. września, a dnia 4. września rozpoczną się lekcye szkolne.

Franciszek Nowosielski

dyrektor.

Rozkład godzin

wedle nowego planu dla szkół realnych w Galicyi.

L. p.	PRZEDMIOT	KLASA I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Razem
1	Religia	2	2	2	2	2	2	2	14
2	Język polski	3	4	3	3	4	3	4	24
3	Język niemiecki	6	6	5	4	4	3	3	31
4	Język francuski	—	—	4	3	3	3	3	16
5	Geografia	2	2	2	2	1	1	4	10
6	Historya	2	2	2	2	3	2		17
7	Matematyka	3	3	3	4	4	4	5	25
8	Historya naturalna	2	2	—	—	2	2	2	10
9	Fizyka	—	—	3	2	—	4	4	13
10	Chemia	—	—	—	3	2	2	—	7
11	Geometrya i rysunki geometryczne	—	2	2	2	3	3	2	14
12	Rysunki odręczne	4	4	4	3	3	2	2	22
13	Kaligrafia	2	—	—	—	—	—	—	2
14	Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	2	14
	Razem	28	29	32	32	33	33	33	220
15	Język ruski (wzgl. obow.)	2	2	2	2	2	2	2	14